

ลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ

สิทธิชัย หอมสนิท

ร้อยตำรวจเอก สุทัศน์ หาญโยธา

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2551

ใบรับรองสารนิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อสารนิพนธ์ ลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ
ในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ

เสนอโดย สิทธิชัย หอมสนิท
ร้อยตำรวจเอกสุทัศน์ หาญโยธา

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร วิชาเอก การจัดการทรัพยากรมนุษย์

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผศ.ดร.สมศักดิ์ คำริชอบ

ได้พิจารณาเห็นชอบ โดยคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์แล้ว

.....ประธานกรรมการ
(รศ.นงลักษณ์ วัฒนสิงหะ)

.....กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
(ผศ.ดร.สมศักดิ์ คำริชอบ)

.....กรรมการ
(ผศ.ดร.จัญญา ปานเจริญ)

เลขทะเบียน.....	0199971
วันลงทะเบียน.....	10 ส.ย. 2551
เลขเรียกหนังสือ.....	658.4092
	ศ ๗๒๒ ค
	[2550]

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผศ.ดร.สมศักดิ์ คำริชอบ)

วันที่ ..29...เดือน...ส.ค.....พ.ศ. 2551

หัวข้อสารนิพนธ์	ลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ
ชื่อผู้ศึกษา	ร้อยตำรวจเอกสุทัศน์ หาญโยธา สิทธิชัย หอมสนิท
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ คำริชอบ
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์(การจัดการทรัพยากรมนุษย์)
ปีการศึกษา	2550

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะความเป็นผู้นำและเปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจใน 5 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความสามารถในการตัดสินใจ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และด้านจริยธรรม โดยจำแนกตามชั้นปีการศึกษา โดยใช้นักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจจำนวน 189 คน

ผลการศึกษาลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจพบว่า

1. นักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ มีลักษณะความเป็นผู้นำโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
2. นักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่ต่างกัน
3. นักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจที่มีเพศต่างกันจะมีลักษณะความเป็นผู้นำที่ต่างกัน
4. นักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจที่อายุต่างกันจะมีลักษณะความเป็นผู้นำที่ต่างกัน

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เล่มนี้สามารถสำเร็จลุล่วงได้ด้วยเพราะความกรุณาช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ คำริชอบ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำแนะนำ เสนอแนะ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา จนเสร็จสิ้นเรียบร้อย จนได้สารนิพนธ์เล่มนี้ รวมถึงคณาจารย์ท่านอื่นๆ ทุกท่านที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือด้วยดี ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ในการทำให้การศึกษาสารนิพนธ์เล่มนี้ประสบผลสำเร็จ

ขอขอบคุณวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่ให้การสนับสนุนในเรื่องการให้ข้อมูลเพื่อมาวิเคราะห์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่สละเวลาในการให้ข้อมูลในการศึกษาในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ หอสมุดแห่งชาติ ที่ให้คำแนะนำในการค้นคว้าหาข้อมูล

ขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ที่ไม่ได้ระบุถึงเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณทุกๆ คนภายในครอบครัวที่ให้การสนับสนุนส่งเสริมและเป็นกำลังใจในการทำการศึกษานี้เป็นอย่างดี

สิทธิชัย หอมสนิท

ร้อยตำรวจเอก สุทัศน์ หาญโยธา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
กิตติกรรมประกาศ.....	๙
สารบัญ.....	๑
สารบัญตาราง.....	๗
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตการศึกษา.....	3
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 การจัดการศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ.....	6
2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ.....	13
2.3 คุณลักษณะความเป็นผู้นำ.....	15
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
3. ระเบียบวิธีการวิจัย.....	42
3.1 กรอบแนวคิด.....	42
3.2 ประชากรและวิธีการสุ่มตัวอย่าง.....	43
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	47
4.2 ลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ.....	49

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4.3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย.....	59
5. สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	73
5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	73
5.2 ลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ.....	74
5.3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย.....	76
5.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการทำวิจัย.....	78
5.5 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	79
บรรณานุกรม.....	81
ภาคผนวก.....	85
ประวัติผู้ศึกษา.....	92

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม	
จำแนกตามเพศ อายุ และ ชั้นปีที่ศึกษา.....	48
4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะความเป็นผู้นำ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านความรับผิดชอบ.....	49
4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะความเป็นผู้นำ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านมนุษยสัมพันธ์.....	51
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะความเป็นผู้นำ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านความสามารถในการตัดสินใจ.....	53
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะความเป็นผู้นำ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์.....	55
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะความเป็นผู้นำ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านจริยธรรม.....	57
4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะความเป็นผู้นำ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจโดยรวมทุกด้าน.....	58
4.8 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านความรับผิดชอบต่อเพศ.....	59
4.9 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านมนุษยสัมพันธ์กับเพศ.....	60
4.10 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะ ความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้าน ความสามารถในการตัดสินใจกับเพศ.....	60
4.11 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะ ความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้าน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์กับเพศ.....	61
4.12 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านจริยธรรมกับเพศ.....	62
4.13 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านความรับผิดชอบต่ออายุ.....	63

ตารางที่	หน้า
4.14 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านมนุษยสัมพันธ์กับอายุ.....	64
4.15 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านความสามารถในการตัดสินใจกับอายุ.....	65
4.16 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์กับอายุ.....	66
4.17 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านจริยธรรมกับอายุ.....	67
4.18 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านความรับผิดชอบกับชั้นปีที่ศึกษา.....	68
4.19 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านมนุษยสัมพันธ์กับชั้นปีที่ศึกษา.....	69
4.20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านความสามารถ ในการตัดสินใจกับชั้นปีที่ศึกษา.....	70
4.21 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของ นักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์กับชั้นปีที่ศึกษา.....	71
4.22 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของ นักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านจริยธรรมกับชั้นปีที่ศึกษา.....	72

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ต่อจากระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มุ่งพัฒนาคนเข้าสู่อาชีพต่างๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศ โดยให้การศึกษาที่มีคุณภาพและมีความเป็นสากล ซึ่งคุณสมบัติของบัณฑิตระดับอุดมศึกษา คือ มีความรับผิดชอบ มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีมนุษยสัมพันธ์ มีประสิทธิภาพในการทำงาน เป็นผู้ใฝ่รู้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรอบคอบ เป็นผู้มองเห็นการณ์ไกล รู้จักตนเอง เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีความเชื่อมั่นในตนเอง ซื่อสัตย์และมีความยุติธรรม และที่สำคัญคือการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้มีลักษณะผู้นำ มีความคิดกว้างไกล กล้าหาญ มีวินัยในตนเอง ตลอดจนสามารถปรับปรุงการทำงานให้ทันสมัยอยู่เสมอ

การศึกษาด้านการพยาบาลเป็นการศึกษาในระดับอุดมศึกษาซึ่งเป็นการเตรียมคนเข้าสู่วิชาชีพพยาบาล โดยมีจุดมุ่งหมาย คือการผลิตพยาบาลให้มีคุณภาพ มีคุณธรรมและจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ มีมนุษยสัมพันธ์ ตลอดจนมีความสามารถในการตัดสินใจ และมีลักษณะของความเป็นผู้นำ เป็นการเตรียมนักศึกษาให้เป็นพยาบาลวิชาชีพที่มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในปัจจุบันสังคมโลกเปลี่ยนแปลงไปสู่การพัฒนามากขึ้น ดังนั้นพยาบาลจะต้องก้าวมัน ทันโลก คือ ทำในสิ่งที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และการที่จะพัฒนาวิชาชีพพยาบาลให้ก้าวไปสู่การก้าวมัน ทันโลกได้นั้น พยาบาลวิชาชีพควรมีลักษณะที่สำคัญคือ “การมีภาวะผู้นำหรือการมีลักษณะของความเป็นผู้นำและมีขีดความสามารถในระดับสากล” บัณฑิตพยาบาลจะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อวิชาชีพและสังคม ต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอและพร้อมที่จะเป็นผู้นำ งานพยาบาลนั้นเป็นงานที่มีลักษณะพิเศษ เพราะเป็นงานที่ต้องรับผิดชอบต่อชีวิตมนุษย์ พฤติกรรมของผู้นำหรือผู้บริหารการพยาบาลย่อมมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของพยาบาลประจำการและเจ้าหน้าที่อื่นๆที่เกี่ยวข้องในวงการพยาบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านเจตคติต่อบุคคล ต่ออาชีพ และต่อความรับผิดชอบต่อหน้าที่

ซึ่งจะเป็นผลสะท้อนถึงการให้บริการแก่ผู้ป่วยและผู้มารับบริการ และไม่เพียงแต่พฤติกรรมของผู้บริหารหรือผู้นำโดยตำแหน่งเท่านั้นพฤติกรรมของพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการพยาบาลทุกคน ยังมีผลต่อประสิทธิภาพของการพยาบาลด้วย เพราะถือได้ว่าพยาบาลทุกคนเป็นผู้นำในทีมสุขภาพด้านการพยาบาล การป้องกันโรค และการฟื้นฟูสุขภาพของผู้ป่วยและประชาชนทั่วไป ซึ่งได้มอบหมายความรับผิดชอบและความไว้วางใจให้กับพยาบาล ในการปฏิบัติงานประจำวันในหน่วยงานนั้น พยาบาลทุกคน มีโอกาสเป็นผู้นำได้เท่ากันคือเป็นผู้นำในวิชาชีพ เป็นผู้นำในทีมการพยาบาล และเป็นผู้นำหรือหัวหน้าของเจ้าหน้าที่อื่นเป็นต้น ดังนั้นสมรรถนะด้านความเป็นผู้นำจึงมีความสำคัญยิ่งต่อทุกองค์การเพราะในองค์การที่ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำจะก่อให้เกิดผลดีต่อองค์การคือทำให้สามารถดำเนินการตามเป้าหมายที่ต้องการโดยที่บุคคลในองค์การมีความพึงพอใจในงาน เต็มใจที่จะปฏิบัติงานอันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานดีตามไปด้วย ความเป็นผู้นำนั้น สามารถสร้างศรัทธาและความน่าเชื่อถือ ทำให้เกิดมีผู้ตามมาโดยอัตโนมัติ สามารถทำหน้าที่หลายๆ ประการที่จะชักนำผู้ตาม ไปสู่สิ่งที่สังคมต้องการให้มากที่สุด

วิทยาลัยพยาบาลตำรวจเป็นสถาบันการศึกษาในฐานะองค์กรทางสังคมซึ่งทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตพยาบาลเพื่อเป็นพยาบาลวิชาชีพที่จะสามารถให้บริการแก่สังคม ตลอดจนเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ มีความรู้และทักษะทางวิชาชีพ มีภูมิปัญญาที่จะใช้วิจารณ์ญาณในการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมและที่สำคัญคือมีลักษณะของความเป็นผู้นำ โดยมีโครงสร้างของหลักสูตรคือหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ มีระยะเวลาการศึกษา 4 ปี การศึกษาประกอบด้วยภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ดังนั้นภาคทฤษฎีจะศึกษาหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป หมวดวิชาพื้นฐานวิชาชีพ หมวดวิชาเลือก และหมวดวิชาการตำรวจ ส่วนภาคปฏิบัตินักศึกษาพยาบาลตำรวจ ต้องขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยตามแผนกต่างๆทั้งในโรงพยาบาลและในชุมชน

จากหลักสูตรจะเห็นว่านักศึกษาพยาบาลจะต้องปฏิบัติงานที่มีความเกี่ยวข้องกับคน และสังคม ดังนั้น ความเป็นผู้นำจึงเป็นคุณลักษณะที่มีความสำคัญที่วิทยาลัยพยาบาลตำรวจได้ถือ เป็นบทบาทหน้าที่สำคัญในการดำเนินการเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความเป็นผู้นำและเป็นผู้ตามที่ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดงออก มีความยุติธรรม ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ มีความละเอียดรอบคอบ มีระเบียบวินัย มีคุณธรรมจริยธรรม ซื่อสัตย์ เสียสละ มีน้ำใจ มีเจตคติที่จะให้บริการแก่สังคม เป็นการเตรียมให้นักศึกษามีความพร้อมที่จะเป็นผู้นำของตนได้อย่างเหมาะสม

จึงกล่าวได้ว่า ความเป็นผู้นำเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องมีในตัวนักศึกษาพยาบาลทุกคน แต่เนื่องจากยังไม่มีการศึกษาว่า นักศึกษาพยาบาลตำรวจ มีความเป็นผู้นำมากน้อยเพียงใด คณะผู้จัดทำสารนิพนธ์ จึงมีความสนใจที่จะศึกษา ลักษณะความเป็นผู้นำนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ในด้านความรับผิดชอบ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความสามารถในการตัดสินใจ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และด้านจริยธรรม โดยจะได้ทำการศึกษาข้อมูลกับนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 ประมาณ 189 คน ซึ่งผลการวิจัยนี้จะนำเสนอเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการปลูกฝังและอบรมนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ให้มีลักษณะของความเป็นผู้นำ และสำเร็จเป็นบัณฑิตพยาบาลที่มีคุณภาพสามารถพัฒนาวิชาชีพพยาบาลและประเทศชาติให้ก้าวหน้าต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ปีการศึกษา 2550 ในด้านความรับผิดชอบ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความสามารถในการตัดสินใจ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และด้านจริยธรรม

1.2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ด้านความรับผิดชอบ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความสามารถในการตัดสินใจ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และด้านจริยธรรม

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1.3.1 เพศต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจที่แตกต่างกัน

1.3.2 อายุต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจที่แตกต่างกัน

1.3.3 ชั้นปีที่ศึกษาต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจที่แตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

1.4.1 การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาลักษณะความเป็นผู้นำ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ รวม 5 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความสามารถในการตัดสินใจ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และด้านจริยธรรม

1.4.2 เก็บข้อมูลจากนักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 189 คน โดยจำแนกตามชั้นปีการศึกษา

1.4.3 ระยะเวลาการเก็บข้อมูล ตั้งแต่เดือน ธันวาคม พ.ศ.2550 ถึงเดือน มกราคม พ.ศ.2551

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ หมายถึง สถาบันการศึกษาวิชาชีพพยาบาล มีฐานะเป็นหน่วยงานราชการ ในสังกัดโรงพยาบาลตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีหน้าที่ในการให้การศึกษาอบรมและผลิตพยาบาล ผู้ช่วยพยาบาล

1.5.2 นักศึกษาพยาบาลตำรวจ หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 ปีการศึกษา 2550 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

1.5.3 ชั้นปี หมายถึง นักศึกษาพยาบาลตำรวจที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2550 ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และ ชั้นปีที่ 3

1.5.4 ลักษณะความเป็นผู้นำ หมายถึง บุคคลที่สามารถนำกลุ่มไปในทิศทางที่ต้องการ และมีคุณลักษณะเป็นผู้มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน มีมนุษยสัมพันธ์ มีความสามารถในการตัดสินใจ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ตลอดจนมีจริยธรรม สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการวิจัยนี้ได้กำหนดขอบเขตการศึกษาลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจไว้ 5 ด้าน คือ

1.5.4.1 ด้านความรับผิดชอบ หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกในลักษณะของการมีความสนใจความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำงานด้วยความรู้สึกผูกพัน ความละเอียดรอบคอบและปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ ด้วยความเต็มใจ เอาใจใส่ รับผิดชอบ ยืนยันมั่นเพียร อดทนต่ออุปสรรค มีการติดตามผลของงานที่ได้ทำไปแล้วเพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำไปทั้งในด้านการเป็นผลดีและผลเสีย

1.5.4.2 ด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง การสร้างความเข้าใจอันดีต่อบุคคลอื่น เพื่อให้ผู้อื่นเกิดความรู้สึกที่ดี เกิดความพอใจ เกิดความรักใคร่ มีความสามัคคี โดยใช้ศิลปะในการที่จะเข้ากับคนอื่นเพื่อให้เขาร่วมมือกับเราด้วยความเต็มใจ และทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.5.4.3 ด้านความสามารถในการตัดสินใจ หมายถึง ความสามารถในการเลือกใช้เหตุผลในการพิจารณาวิเคราะห์และหาทางเลือกที่ดีที่สุด เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และสามารถแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการให้การศึกษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

1.5.4.4 ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการหาหนทางพัฒนางานที่ตนรับผิดชอบให้เจริญก้าวหน้า พัฒนาค้นเอง วิชาชีพ และพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้นอยู่เสมอ

1.5.4.5 ด้านจริยธรรม หมายถึง กฎเกณฑ์ความประพฤติที่พึงงาม เพื่อประโยชน์สุขต่อตนเองและผู้อื่น รวมถึงการพิจารณาตัดสินใจเลือกกระทำการใดๆ ได้เหมาะสม

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและการนำเอาลักษณะความเป็นผู้นำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพพยาบาลต่อไปของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ

1.6.2 เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นของนักศึกษาพยาบาลตำรวจในการเรียนหลักสูตรวิชาชีพพยาบาลและหาแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้นักศึกษาที่จบหลักสูตรมีมาตรฐานที่ดีในการนำเอาลักษณะความเป็นผู้นำไปใช้ประโยชน์ให้ได้มากที่สุด

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ซึ่งได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1. การจัดการศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ
- 2.2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ
- 2.3. คุณลักษณะความเป็นผู้นำ
- 2.4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1. การจัดการศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ

วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ เปิดดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2513 ซึ่งการจัดการศึกษาเป็นระดับอุดมศึกษา โดยมีโครงสร้างเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพยาบาลศาสตรระดับวิชาชีพ ใช้เวลาการศึกษาตลอดหลักสูตรซึ่งเป็นการศึกษาเต็มเวลา 4 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะได้รับปริญญาบัตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ มีความเชื่อว่าพยาบาลวิชาชีพที่จะสามารถให้บริการแก่สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์สูงนั้น จะต้องมีความรู้ทั่วไปและความรู้ด้านวิชาชีพอย่างเพียงพอ ในการที่จะสามารถรับมือกับข้อบ่งชี้ทางด้านร่างกายและจิตใจ เกี่ยวกับการป้องกันโรค ส่งเสริม ฟื้นฟู และดำรงไว้ซึ่งอนามัยที่สมบูรณ์ของประชาชน ซึ่งรวมทั้งการจำแนก วิเคราะห์ และวินิจฉัยปัญหาทางการพยาบาล และการให้การรักษาโรค ภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนดไว้ นอกจากนี้พยาบาลวิชาชีพ จะต้องมีความรู้ที่ต่อยอดวิชาชีพ ยึดมั่นในจรรยาวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม สามารถปรับปรุงและพัฒนาตนเองในทางที่ดี มีคุณสมบัติของพลเมืองดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีสมรรถภาพ โดยมีค่านิยมร่วมกัน คือ รักสถาบัน มุ่งมั่นวิชาการ สมานสามัคคี มีวินัย ใฝ่คุณธรรม มีวัตถุประสงค์ คือ มุ่งให้ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีคุณสมบัติดังนี้

1.1 สามารถนำความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในการรักษาพยาบาล การปฏิบัติงานทั่วไป ทั้งในสถานที่และชุมชนได้เหมาะสมกับสถานการณ์และวิวัฒนาการของวิชาชีพและสังคม

1.2 สามารถให้การพยาบาลอย่างเป็นระบบโดยนำกระบวนการพยาบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อแก้ปัญหาของผู้ป่วยและชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 สามารถจำแนกวิเคราะห์วินิจฉัยปัญหา วางแผนเพื่อให้การพยาบาลตามปัญหาอาการของผู้ป่วย ครอบครัว และชุมชนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมแต่ละราย

1.4 สามารถประสานงาน ร่วมงานเสนอความคิดเห็นและตัดสินใจได้ทันทั่วทั้งทั้งในด้านวิชาชีพ และการดำรงชีพในสังคม

1.5 สามารถให้การส่งเสริม ฟื้นฟู ป้องกันโรคและรักษาไว้ซึ่งอนามัยของประชาชน

1.6 สามารถประกอบกิจกรรมด้วยความรอบคอบ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ค้นคว้าศึกษาปัญหาต่างๆ แก้ปัญหาด้วยสติปัญญา มีการยืดหยุ่น มองการณ์ไกล

1.7 สามารถให้การรักษาโรคได้ภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนดให้ด้วยความรับผิดชอบ

1.8 สามารถพัฒนาตนเอง และร่วมพัฒนาวิชาชีพในทางริเริ่มสร้างสรรค์

1.9 ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย คุณธรรมของพลเมืองดีและในจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยแสดงออกถึงความเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพสิทธิมนุษยชนในการปฏิบัติการพยาบาล

โครงสร้างหลักสูตรประกอบด้วย 5 หมวดวิชา รวม 144 หน่วยกิต กับ 320 ชั่วโมง (วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ, 2538 : 111) มีรายละเอียดดังนี้

1. หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป	จำนวน 36 หน่วยกิต	ประกอบด้วยกลุ่มวิชา ดังนี้
1.1 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	10 หน่วยกิต	
1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	8 หน่วยกิต	
1.3 กลุ่มวิชาภาษาศาสตร์	6 หน่วยกิต	
1.4 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และวิชาคณิตศาสตร์	12 หน่วยกิต	
2. หมวดวิชาพื้นฐานวิชาชีพ	24 หน่วยกิต	
3. หมวดวิชาชีพ	76 หน่วยกิต	
4. หมวดวิชาเลือก	8 หน่วยกิต	
5. หมวดวิชาการตำรวจ	320 ชั่วโมง	

ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษามีลักษณะของความเป็นผู้นำนั้น วิทยาลัยพยาบาลตำรวจได้สอดแทรกทักษะของความเป็นผู้นำไว้ในทุกหมวดวิชาอยู่แล้ว และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้จะกล่าวถึงเฉพาะวิชาที่มุ่งเน้นในเรื่องของความเป็นผู้นำที่นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1, 2 และชั้นปีที่ 3 ได้เรียน โดยบรรจุไว้ในวิชากลุ่มพลวัต (Group Dynamics) ซึ่งเป็นหมวดวิชาเลือก โดยจัดให้นักศึกษาพยาบาลตำรวจทุกชั้นปีต้องเข้าเรียนในกลุ่มวิชานี้ และวิชาการบริหารการพยาบาลอยู่ในหมวดวิชาชีพ โดยจัดให้นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ทุกชั้นปี ต้องเรียนทั้งภาคทฤษฎีและฝึกภาคปฏิบัติในโรงพยาบาล และมีกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยมีรายละเอียดดังนี้

วิชากลุ่มพลวัต (Group Dynamics)

ขอบเขตวิชา การศึกษาเรื่องของกลุ่มคน อิทธิพลต่างๆ ที่มีต่อมนุษยสัมพันธ์ในกลุ่ม รวมทั้งการยอมรับและเข้าใจพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาทัศนคติ และพฤติกรรมอันจะเป็นประโยชน์ในการสร้างเสริมความสัมพันธ์และการทำงานเป็นกลุ่ม

วัตถุประสงค์ของวิชา

1. เพื่อให้เข้าใจถึงกลุ่ม ธรรมชาติของกลุ่ม โครงสร้างและองค์ประกอบของกลุ่ม
2. เพื่อให้รู้และเข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของการเป็นผู้นำกลุ่ม และสมาชิกกลุ่ม
3. อธิบายและวิเคราะห์การเคลื่อนไหวของกลุ่ม และกระบวนการกลุ่มได้ถูกต้อง
4. อธิบายคุณลักษณะพิเศษอิทธิพลและพฤติกรรมส่วนบุคคลที่เกิดภายในกลุ่มได้
5. เพื่อให้เข้าใจในพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่นอันเป็นรากฐานสำคัญของการอยู่

ร่วมกัน

6. เพื่อให้เข้าใจถึงอิทธิพลต่างๆ ที่มีต่อมนุษยสัมพันธ์ในกลุ่ม
7. สามารถนำความรู้และประสบการณ์ตรงไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้

เนื้อหาวิชาประกอบด้วย

1. An Introduction of Group Dynamics - Definition of Group
2. Origins of Group Dynamics (Group Structure)
3. Nature of Human Being
4. Leader - Types of Group
 - Facilitative Leader
 - Non – Facilitative Leader

5. Member - Passive Member
 - Active Member
 - How to be a good member?
6. New way of managing Conflict
7. Communication skills
 - Listening
 - Responding
 - Creative Thinking
8. Transactional Analysis
9. Human Relationship
10. Giving - Receiving
11. Self - Analysis

วิชาการบริหารการพยาบาล

ขอบเขตวิชา การศึกษาความหมายและหลักการเบื้องต้นของการบริหารงานทั่วไป การวางแผน การมอบหมายงาน การแนะนำช่วยเหลือและนิเทศงาน โดยเน้นบทบาทของการเป็น หัวหน้าทีมต่อการจัดและบริหารหอผู้ป่วย ตลอดจนการบริหารงานพัสดุ การดูแลอาคาร สถานที่ งานธุรการและงานสารบรรณที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์ของวิชา

เมื่อนักศึกษาพยาบาลสำเร็จวิชานี้จบแล้ว จะมีความสามารถ

- 1.อธิบายความหมายและการบวนการบริหารงานโดยทั่วไปได้
- 2.แสดงออกถึงภาวะการเป็นผู้นำทีมการพยาบาลได้
- 3.มอบหมายงานให้เจ้าหน้าที่ได้ตามขอบเขตความรับผิดชอบแต่ละระดับอย่างถูกต้อง

เหมาะสม

- 4.นิเทศงานและประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิกในทีมการพยาบาลได้
- 5.ติดต่อสื่อสารและประสานงานกับผู้ร่วมงานผู้เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 6.เขียนแผนงาน บันทึกและรายงานการปฏิบัติงานในลักษณะต่าง ๆ ได้ เนื้อหาวิชา
- 7.ความหมายของการบริหารงาน (Definition)
 - แนวคิดในการบริหารงานทั่วไป (Concept of Management)
 - แนวคิดในการบริหารงานการพยาบาล (Management in Nursing)
- 8.กระบวนการบริหาร (Process of Management)

9.ภาวะผู้นำ

- ความหมาย
- หลักความเป็นผู้นำ
- ประเภทของผู้นำ
- ลักษณะของผู้นำที่ดี
- บทบาทผู้นำทางการพยาบาล

10.การสร้างมนุษยสัมพันธ์ในงาน

11.การบริหารงานบุคคล

12.หน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าหอผู้ป่วยต่อการบริหารการพยาบาล

13.สัมมนาการบริหารการพยาบาล

14.หน้าที่ความรับผิดชอบของโรงพยาบาลโดยทั่วไปและฝ่ายการพยาบาล

เมื่อนักศึกษาเรียนทฤษฎีจบแล้ว จะต้องฝึกปฏิบัติการพยาบาล โดยการฝึกหัดจากประสบการณ์จริงบนหอผู้ป่วยตามแผนกต่าง ๆ ในโรงพยาบาล เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้และทักษะ ซึ่งมีเกณฑ์การประเมินในการฝึกปฏิบัติคือ

- ด้านความรู้ความสามารถ
- ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่
- ด้านมนุษยสัมพันธ์
- ด้านความสามารถในการเป็นผู้นำ

กิจกรรมเสริมหลักสูตร

วิทยาลัยพยาบาลตำรวจตระหนักถึงความสำคัญในการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาในทุกด้าน ซึ่งนอกเหนือจากกิจกรรมในหลักสูตร เช่น การศึกษาดูงานนอกสถานที่แล้ว วิทยาลัยพยาบาลตำรวจยังสนับสนุนให้จัดกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมความรัก สามัคคีในหมู่คณะ อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย สามารถปฏิบัติงานร่วมกับนักศึกษาสถาบันอื่น ๆ ในรูปแบบของกิจกรรมเสริมหลักสูตร ตามระเบียบวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ว่าด้วยกิจกรรมเสริมหลักสูตรของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ พ.ศ. 2529 (วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ, 2538 : 38) อนุมัติให้นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษาในรูปแบบชมรม จำนวน 5 ชมรม ตามความสมัครใจของนักศึกษาทุกชั้นปี คือ

1.ชมรมภษาหนังสือ และโสต มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษารู้จักการทำงานร่วมกัน เสริมสร้างความคิดริเริ่ม รู้จักแสดงออกในสิ่งที่ดีงาม มีนิสัยรักการอ่านและการเขียนหนังสือ

เผยแพร่ข่าวสารและวิชาการในวิทยาลัยตำรวจ ให้การสนับสนุนและร่วมมือในการจัดกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัยพยาบาล ส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชาติ

กิจกรรมที่ปฏิบัติ ได้แก่

- การจัดบทประกวดร้อยกรองหรือเรียงความเนื่องในโอกาสวันไหว้ครู วันแม่แห่งชาติ วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันปิยมหาราช เป็นต้น

- จัดบอร์ดวิชาการบริเวณห้องรับแขกชั้น 1

- จัดกิจกรรมร่วมกับนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในโอกาสต่าง ๆ เช่น วันลอยกระทง วันจุฬาวិชาการ เป็นต้น

- จัดโครงการออกค่ายอาสาพัฒนาชนบทในระหว่างปิดภาคการศึกษาภาคแรก โดยได้รับความร่วมมือจากโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน อำนวยความสะดวกให้ โดยนักศึกษาพยาบาลตำรวจ จะจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนและประชาชนในบริเวณใกล้เคียง ดังนี้

- ตรวจสอบสุขภาพอนามัยเด็กนักเรียน กำจัดเหา

- สอนสุขศึกษาให้แก่นักเรียน

- เยี่ยมและแนะนำเรื่องโภชนาการและอนามัยสิ่งแวดล้อมแก่นักเรียนและประชาชนใกล้เคียง

- จัดหาเกลือไอโอดีนแจกนักเรียน

- สาธิตและจัดอาหารที่ถูกสุขลักษณะเสริมโครงการอาหารกลางวัน

2. ชมรมกีฬา มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คณะ และกลุ่มผู้ร่วมวิชาชีพส่งเสริมสุขภาพพลานามัยและนันทนาการ ส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลตำรวจมีน้ำใจเป็นนักกีฬาเตรียมนักกีฬาให้แก่โรงพยาบาลตำรวจในการทดสอบทางการกีฬาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เผยแพร่ชื่อเสียงของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กิจกรรมที่ปฏิบัติ ได้แก่

- กีฬาสถาบันพยาบาล เป็นการจัดแข่งขันกีฬาระหว่างสถาบันพยาบาลจำนวนประมาณ 23 สถาบัน

- โครงการกีฬาภายในโรงพยาบาลตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

- จัดให้มีการเล่นกีฬาทั้งในอาคารและกลางแจ้งเพื่อเป็นการเสริมสร้างสุขภาพให้แข็งแรง

3. ชมรมสวัสดิการ มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้บริการสุขภาพอนามัยให้แก่นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ให้บริการนันทนาการภายในหอพัก จัดหากองทุนหมุนเวียนเพื่อให้นักศึกษา

พยาบาลตำรวจ ผู้เดือดร้อนได้ยืมใช้ยามฉุกเฉินตามที่คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นสมควรให้ยืม จัดหารายได้พิเศษในเวลาว่าง เพื่อนำรายได้ตั้งเป็นกองทุนสวัสดิการให้แก่ศึกษาพยาบาลตำรวจ เช่น การขายของและเครื่องใช้ที่จำเป็นในหอพัก พิจารณาจัดตั้งของเยี่ยมอาจารย์ ผู้มีพระคุณ และ นักศึกษาพยาบาลที่เจ็บป่วย และในโอกาสสำคัญ ๆ

กิจกรรมที่ปฏิบัติ ได้แก่

- จัดของเยี่ยมนักศึกษาพยาบาลตำรวจที่เจ็บป่วย
- จัดทำแผนตรวจสุขภาพนักศึกษา
- จัดทำของที่ระลึก เสื้อยืดจำหน่ายเพื่อหารายได้ไว้ใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ

4. ชมรมดนตรี มีวัตถุประสงค์ เพื่อ เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรนอกเวลาเป็นการ นันทนาการ เสริมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ ฝึกให้มีความคิดริเริ่มให้นักศึกษาได้แสดงออกถึง ความสามารถพิเศษ ฝึกให้เกิดความกล้าในการออกสังคม

กิจกรรมที่ปฏิบัติ ได้แก่

- แสดงในโอกาสสำคัญ ๆ ของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ เช่น การแสดงดนตรีไทย ในวันไหว้ครู
- แสดงในโครงการชิงถ้วยพระราชทาน
- โครงการดนตรีไทยอุดมศึกษา

5. ชมรมพุทธศาสน์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ฟื้นฟูและรักษาสืบทอดไว้ ซึ่งศาสนาพุทธ อันเป็นศาสนาประจำชาติไทย ให้นักศึกษาพยาบาลตำรวจได้เข้าใจถึงหลักคำสอนของ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และสามารถนำมาใช้ในทางปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ที่ถูกต้องรักษานบธรรมเนียบประเพณีไทย ในการทำกิจกรรมต่างๆของพุทธศาสนา ให้นักศึกษา พยาบาลตำรวจมีที่พึ่งและสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจ เป็นแนวทางให้นักศึกษาประพฤติปฏิบัติแต่ในสิ่ง ที่ดีงาม ให้นักศึกษารู้จักใช้วิจารณญาณพิจารณาเหตุผลและฝึกความจำ เป็นชมรมติดต่อ ประสานงานหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับชมรมพุทธศาสน์ของมหาวิทยาลัยและสถาบันอื่น

กิจกรรมปฏิบัติ ได้แก่

- โครงการปฏิบัติธรรมเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
- โครงการอบรมธรรมเพื่อพัฒนาจิตใจ
- โครงการทำบุญตักบาตร ในวาระขึ้นปีใหม่
- โครงการทำบุญวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา และวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาอื่น

นอกจากกิจกรรมเสริมหลักสูตรแล้ววิทยาลัยพยาบาลตำรวจยังได้จัดโครงการ ปรับพื้นฐานพัฒนาบุคลิกภาพผู้ที่ผ่านการสอบคัดเลือกก่อนเข้าศึกษา โดยให้นักศึกษาเข้าร่วม

โครงการปรับพื้นฐาน เพื่อเป็นการเสริมสร้างความคุ้นเคย ลดช่องว่างระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง และอาจารย์ ณ บ้านพักตากอากาศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี หรือที่ค่ายพระรามหก อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โดยเชิญวิทยากรพิเศษจากภายนอก ระยะเวลา 2 วัน 1 คืน (วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ, 2538 : 43)

ดังที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่านอกจากรายวิชาโดยตรงแล้ว ยังได้มีการสอดแทรก ทักษะด้านผู้นำในวิชาอื่นและในโอกาสอันควร จากปรัชญา วัตถุประสงค์ ตลอดจนโครงสร้าง ของหลักสูตรที่กล่าวมาแล้วนั้น วิทยาลัยพยาบาลตำรวจยังมุ่งเน้นที่จะผลิตบัณฑิตพยาบาลให้มี คุณภาพ และมีคุณลักษณะของความเป็นผู้นำตลอดจนมีความอดทน รับผิดชอบ เสียสละ มีคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนยึดมั่นในอุดมการณ์ของวิชาชีพ มีมนุษยสัมพันธ์ และ มีความสามารถในการปฏิบัติงานรวมทั้งให้บริการด้านสุขภาพอนามัยแก่ประชาชนอย่างมี ประสิทธิภาพ

2.2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ

ลักษณะของผู้นำเป็นลักษณะของผู้ที่มีอิทธิพล และนำผู้อื่นได้ การนำจึงเป็นระบบ ปฏิสัมพันธ์ที่ไม่หยุดนิ่ง และต้องอาศัยทฤษฎีพื้นฐานดังที่ กวี วงศ์พุม (2542 : 117 - 123) ได้ประมวลไว้ ดังนี้

2.2.1 ทฤษฎีลักษณะผู้นำ (Trait Theories)

ทฤษฎีนี้เชื่อว่า บุคคลบางคนเกิดมาพร้อมด้วยลักษณะบางประการ ที่จะช่วย สนับสนุนให้เขาเป็นผู้นำได้ ซึ่งหมายถึงคุณลักษณะ ดังนี้

2.2.1.1 ลักษณะทางกาย (Physical Characteristics) ได้แก่ อายุ ลักษณะ ท่าทาง ส่วนสูง และน้ำหนัก

2.2.1.2 ภูมิหลังทางสังคม (Social Background) ได้แก่ การศึกษา สถานภาพ ทางสังคม และการเขยิบสถานะทางสังคม

2.2.1.3 สถิติปัญญาความรู้ความสามารถ (Intelligence) ได้แก่ พูดย่อๆ ตัดสินใจดี และฉลาดหลักแหลม

2.2.1.4 บุคลิกภาพ (Personality) ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสุขุม รอบคอบ และความกระตือรือร้น

2.2.1.5 ลักษณะที่เกี่ยวกับงาน (Task-Relation Characteristics) ได้แก่ เป็นผู้ ต้องการความสำเร็จและมีความรับผิดชอบสูง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2.1.6 ลักษณะต่างๆ ทางสังคม (Social characteristics) ได้แก่ เป็นผู้มุ่งสัมพันธ์สูง

2.2.2 ทฤษฎีพฤติกรรมของผู้นำ (Behavioral Theories)

ทฤษฎีนี้เชื่อว่า พฤติกรรมของผู้นำเป็นเครื่องชี้ถึงความสำเร็จของความเป็นผู้นำ ซึ่งแบ่งพฤติกรรมของผู้นำ ออกเป็น 3 พฤติกรรม ดังนี้

2.2.2.1 พฤติกรรมแบบเผด็จการ (Autocratic Style) เป็นผู้นำที่รวมการตัดสินใจไว้ที่ตนเอง จะเป็นผู้กำหนดเป้าหมายและวิธีการ ตลอดจนควบคุมพฤติกรรมของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด

2.2.2.2 พฤติกรรมแบบประชาธิปไตย (Democratic or Participative Style) ผู้นำประเภทนี้จะดึงผู้ใต้บังคับบัญชาให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ด้วยความเชื่อว่าการเข้ามามีส่วนร่วมจะทำให้ได้ความคิดเห็นที่กว้างขวางขึ้น และทำให้การยอมรับจากสมาชิกมีมากขึ้น

2.2.2.3 พฤติกรรมแบบเสรีนิยม (Laissez-Faire Style) เป็นผู้นำประเภทที่ค่อนข้างจะ “ปล่อย” คือจะให้คำแนะนำทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย แล้วปล่อยให้ผู้ใต้บังคับบัญชากำหนดแนวทางการปฏิบัติเอง ซึ่งวิธีการนี้ผู้ใต้บังคับบัญชามีอิสระอย่างมาก และผู้ที่ทำงานจะถูกจูงใจด้วยตัวของเขาเอง ลักษณะความสัมพันธ์จะมีน้อย การทำงานเป็นไปในลักษณะเกรงใจ ไม่มีกฎเกณฑ์ โดยถือตัวใครตัวมัน ผู้นำจึงไม่สามารถเป็นหลักยึดได้

2.2.3 ทฤษฎีผู้นำตามสถานการณ์ (Contingency or Situation Theories)

ทฤษฎีนี้จะชี้ให้เห็นว่าจะมีลักษณะหรือปัจจัยหลาย ๆ ประการ ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพและความสำเร็จในความเป็นผู้นำ ซึ่งมีลักษณะพลวัต (Dynamics) อยู่ตลอดเวลา ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างแบบของผู้นำและความสำเร็จในสถานการณ์ ที่ผู้นำมีความสามารถควบคุมอยู่ในระดับต่าง ๆ โดยความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและสมาชิกในกลุ่มจะเป็นไปตามโครงสร้างของงาน ซึ่งหมายถึง ระดับของความแข็งชัดของจุดมุ่งหมายของงาน ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน ตลอดจนแนวทางในการทำงาน และอำนาจตามหน้าที่ของผู้นำ ซึ่งหมายถึง ระดับอำนาจของผู้นำในการให้ดูแลและให้โทษผู้ใต้บังคับบัญชาหรือสมาชิกในกลุ่ม

2.2.4 ทฤษฎีวิถีทางเพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายที่วางไว้ (The Parth Goal Theory of Leadership) กำหนดรูปแบบของผู้นำไว้ 4 รูปแบบ (วรนาถ แสงมณี, 2538 : 22-23) คือ

2.4.1 ความเป็นผู้นำแบบสั่งการ (Leader Directiveness) ผู้นำประเภทนี้มักอนุญาตให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับทราบอย่างชัดเจนว่าอะไรคือสิ่งที่พวกเขาต้องการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำให้เกิดผลสำเร็จ ตลอดจนแนะนำจัดหาแนวทางให้ว่าควรจะต้องทำอย่างไร

2.4.2 ความเป็นผู้นำแบบให้การสนับสนุน (Leader Supportiveness) ผู้นำประเภทนี้จะแสดงความเป็นมิตรภาพเอาใจใส่ดูแล ศึกษาความต้องการของผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาจะรู้สึกถึงความเป็นมิตรและสามารถเข้าถึงความเป็นกันเองกับผู้บังคับบัญชาได้ โดยไม่ลำบากใจ

2.4.3 ผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จเป็นสำคัญ (Leader Achievement) ผู้นำประเภทนี้จะแสดงออกถึงความเชื่อมั่นอย่างสูงสุดที่ตนมีต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและชอบตั้งวัตถุประสงค์ที่ท้าทายให้ใช้ความสามารถเพื่อให้งานสำเร็จ

2.4.4 ผู้นำแบบเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม (Leader Participativeness) เป็นผู้นำที่ชอบปรึกษางานร่วมกับผู้ใต้บังคับบัญชา รวมทั้งให้เกียรติและเห็นคุณค่าในแนวความคิดของผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยดี

ทฤษฎีทั้ง 4 นี้เป็นแนวทางอย่างหนึ่งของการกระทำของผู้นำ ในการพัฒนาตนให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เกิดความพอใจในหน้าที่การงาน พยายามส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความสามารถ สนใจในงานหรือเต็มใจที่จะทำงานร่วมกัน

คุณลักษณะความเป็นผู้นำ

ผู้นำ (Leader) คือบุคคลที่นำผู้อื่นหรือกลุ่มและได้รับการแต่งตั้ง หรือได้รับการยกย่องจากกลุ่มขึ้นเป็นหัวหน้า และเป็นผู้ตัดสินใจเนื่องจากเป็นผู้ที่มีความสามารถในการปกครองบังคับบัญชา และจะพาผู้ใต้บังคับบัญชาหรือกลุ่มชนไปในทางที่ดี หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ผู้ที่มีศิลปะที่สามารถมีอิทธิพลเหนือคนอื่น ๆ และนำบุคคลเหล่านั้นไปได้ โดยได้รับความไว้วางใจและเชื่อใจอย่างเต็มที่ อีกทั้งยังได้รับความเคารพนับถือ ความร่วมมือ และความมั่นใจจากผู้ใต้บังคับบัญชาเหล่านั้นอย่างจริงใจ (กิตติ ตยัคคานนท์, 2532 : 21) ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะความเป็นผู้นำนั้น มีนักวิชาการ ให้ทัศนะไว้หลากหลายด้วยกัน ดังนี้

กวี วงศ์พุ่ม (2542 : 106-110) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของความเป็นผู้นำ คือ ลักษณะอันมีคุณค่าอย่างยิ่ง ซึ่งนับเป็นปัจจัยสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความเชื่อถือ เชื่อมั่น เชื่อฟังและให้ความร่วมมืออย่างจริงใจ อันจะทำให้การปฏิบัติภารกิจได้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี คุณลักษณะของความเป็นผู้นำจึงเป็นพื้นฐานสำคัญของผู้นำหน่วย และได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นำที่ดีจากนักวิชาการหลายท่านได้ดังนี้

1. การศึกษาดี มีความเฉลียวฉลาด มีความเชื่อมั่นในตนเอง
2. มีส่วนร่วมในกิจการขององค์กรและของสังคม มีจิตสำนึกที่จะทำความดี
3. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเพียรพยายาม
4. มีความรับผิดชอบ มีความกล้า และเป็นที่ยิ่งของคนอื่นได้
5. มีความสามารถในการปรับตัว ปรับอารมณ์ มีอารมณ์ขัน
6. มีบุคลิกลักษณะดี มีสุขภาพทางกายและทางใจดี มีวินัยในตนเอง
8. มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความเสียสละ มีเหตุผล รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
9. มีความยุติธรรม ใจคอหนักแน่น มีความจริงใจ เปิดเผยและเป็นคนตรง
10. มีความพร้อมที่จะนำผู้อื่น สามารถจูงใจผู้อื่นได้ดี มีความรู้
11. มีความสามารถในการตัดสินใจได้ดี
12. มีความซื่อสัตย์ สุจริตใจ มีพรหมวิหาร 4 ในการทำงาน

สุพัตรา สุภาพ (2536 : 49-50) ยังได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้นำที่ดีประกอบด้วย

1. มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความน่าเชื่อถือกลมใส เป็นการกลมใสศรัทธาตนเอง และให้คนอื่นศรัทธาเราด้วย
2. มีเหตุผล สามารถแยกผิดถูกได้ และมีความสามารถในการวินิจฉัย เป็นการรู้จักคิดอย่างลึกซึ้งและตัดสินใจได้ถูกต้อง ตลอดจนรู้จักยืดหยุ่นต่อเหตุการณ์ไม่ถือตัวเป็นหลัก
3. มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถเข้ากับผู้อื่นได้ดี เพราะงานจะสำเร็จต้องได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่ายด้วยการรู้จักเคารพศักดิ์ศรีของผู้อื่น รวมทั้งต้องใจกว้างและไม่เข้าข้างตัวเอง
4. มีแรงจูงใจ เป็นแรงจูงใจที่ค่อนข้างจะสูงและทำอะไรที่ดีและเป็นประโยชน์หรือเกิดประสิทธิผล
5. มีปฏิภาณไหวพริบ สามารถแก้ไขปัญหตามสภาวะและโอกาสต่างๆ อย่างได้ผล
6. มีความซื่อสัตย์ ไม่คดโกง และมีความยุติธรรม ไม่ลำเอียงให้ความเป็นธรรมแก่ทุกคน ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง
7. เป็นนักฟังที่ดี เพื่อรับข้อมูลจากผู้อื่นและทำให้ผู้พูดเกิดกำลังใจที่เรารับฟังสิ่งเขาพูด
8. มีความคิดสร้างสรรค์ พยายามหาสิ่งที่ทำให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป และมีความทะเยอทะยาน ความทะเยอทะยานจะเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดความคิดริเริ่ม มีวินัย เคารพกฎเกณฑ์ และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

นันทนา ธรรมบุศย์ (2538 : 24-25) กล่าวถึง ลักษณะผู้นำยุคใหม่ว่า ผู้นำขององค์กรในยุคปัจจุบันต้องพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้า และทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลก และให้ความเห็นว่าผู้นำยุคใหม่ควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีความรอบรู้ มีความสามารถ และมีประสบการณ์ที่สอดคล้องเหมาะสมกับลักษณะขององค์กร

2. เป็นผู้ที่มองการณ์ไกลสามารถคาดการณ์ ปัญหา หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง อย่างเป็นระบบ และหาทางป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

3. สื่อสารในสิ่งที่คาดการณ์ไว้ให้ผู้อื่นเกิดความเข้าใจได้คาดการณ์ได้ถูกต้องแม่นยำ สามารถวางแผนจากปัจจุบันต่อไปถึงอนาคต เห็นช่องว่างหรือโอกาสที่จะประสบความสำเร็จ

4. มีความรับผิดชอบ คำว่า รับผิดชอบในที่นี้หมายถึง รู้จักหน้าที่ของตนเอง หน้าที่ที่มีต่อองค์กร ต่องาน ต่อผู้ร่วมงาน และตระหนักในความรับผิดชอบต่อตนเอง

5. มีความกระตือรือร้น มุ่งมั่นเอาจริงเอาจังในการทำงาน ตลอดจนกล้าคิด กล้าตัดสินใจและกล้าเสี่ยง เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่มุ่งหวัง

6. มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความอ่อนน้อม สุภาพนุ่มนวล ปรับตัวเข้ากับคนได้ง่าย สามารถโน้มน้าวจิตใจให้คนทำงานร่วมกัน ในลักษณะที่ก่อให้เกิดความสามัคคี และประสานงานได้เป็นอย่างดี

7. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักพัฒนาและหาแนวคิดใหม่ ๆ เพื่อปรับปรุงหน่วยงานให้มีความเจริญก้าวหน้าขึ้น

8. มีทักษะของความเป็นผู้นำ 3 ระดับ ได้แก่ ความเป็นผู้นำระดับโลก (Metaleadership) หมายถึง เป็นผู้มีสายตายาวไกล (Foresight) สามารถมองเห็นแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและแรงผลักดันทางเทคโนโลยี ได้ทะลุปรุโปร่ง ความเป็นผู้นำระดับมหภาค (Macroleadership) หมายถึง ความสามารถในการมองสิ่งต่าง ๆ ในภาพที่กว้างหรือมีวิสัยทัศน์ (Vision) และรู้จักใช้กลยุทธ์ (Strategy) ต่าง ๆ ในการบริหารงาน และความเป็นผู้นำระดับจุลภาค (Microleadership) หมายถึง ความสามารถในการรอบรู้สิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับองค์กร สามารถสร้างความไว้วางใจ (Trust) และจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ (Tools) ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานให้แก่ลูกน้อง มีคุณธรรม รู้ว่าสิ่งใดควรทำ และสิ่งใดไม่ควรทำ

จุมพล หนิมพานิช (2539 : 352-353) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้นำที่ดี ดังนี้

1. มีความรู้เชี่ยวชาญในเรื่องเทคนิคหรือวิชาการที่รับผิดชอบคือ การเป็นผู้นำในด้านความรู้ความเชี่ยวชาญซึ่งเป็นเรื่องจำเป็น

2. มีความคิดสร้างสรรค์ การมีความคิดสร้างสรรค์เป็นความจำเป็นอีกประการหนึ่ง สำหรับผู้นำ เป็นการกระตุ้นเร้าใจให้ผู้ปฏิบัติงาน อยากรับปฏิบัติงาน

3. มีการตัดสินใจที่ดี หมายถึง การตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ ในทางที่ถูกต้องตรงกับข้อเท็จจริงโดยมีข้อผิดพลาดน้อย โดยคำนึงถึงปัญหาที่เกิดจากความผิดพลาด ที่อาจเกิดขึ้นข้างหน้า และเมื่อตัดสินใจหนึ่งสิ่งใจ หลังจากได้ศึกษาปัญหาอย่างดีแล้วจะต้องกระทำลงไปด้วยความเด็ดเดี่ยว

4. มีความสนใจ เอาใจใส่ และคอยปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ใต้บังคับบัญชา

5. มีความเชื่อมั่นในตนเอง ผู้นำต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง เช่นเมื่อตัดสินใจกระทำกิจกรรมใด ๆ ไปแล้วต้องเชื่อมั่นว่าจะทำสำเร็จ ไม่หวั่นไหว นอกจากนี้จะต้องมีอารมณ์ที่คงที่ คือมีความหนักแน่น ไม่ใช้อารมณ์ส่วนตัวในการแก้ไขปัญหา เมื่อมีวิกฤตการณ์เกิดขึ้นสามารถควบคุมได้ นั่นก็หมายความว่าผู้นำจะต้องเป็นผู้บรรลุผลภาวะทางอารมณ์

6. มีร่างกายเข้มแข็ง สุขภาพสมบูรณ์ เพราะผู้นำที่มีสุขภาพสมบูรณ์จะมีจิตใจดีเป็นที่ยอมรับนับถือจากผู้ปฏิบัติงาน เป็นที่ดึงดูดใจผู้อื่น เป็นลักษณะที่จะให้ผู้อื่นเชื่อถือได้

7. มีความกระตือรือร้น อยากรู้อยากเห็น หมายถึง การมีใจจดจ่อที่ดีและมีความเอาใจใส่ต่อหน้าที่หรือกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติอยู่เสมอ

8. มีลักษณะเหนือกว่าผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ปฏิบัติงาน ลักษณะที่เหนือกว่า หมายถึง การเหนือกว่าทางด้านความคิด ผลงาน สถานะภาพในองค์กรและมีความมั่นใจในสิ่งที่กระทำลงไปและมีความมั่นคงในการความคิดของตนเอง

9. มีลักษณะเป็นนักกลยุทธ์ ความเป็นนักกลยุทธ์จะช่วยให้ปฏิบัติการใด ๆ ได้อย่างคล่องตัวและเคลื่อนไหวอยู่เสมอไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่กลยุทธ์อาจถูกกำหนดโดยวัตถุประสงค์ นโยบายระเบียบแบบแผน วิถีงบประมาณ หรือแม้แต่กฎเกณฑ์ใด ๆ ก็ตาม

10. มีความอดทนทำงานที่หนักอยู่เสมอความอดทนคือความสามารถของร่างกายและความคิดจิตใจที่จะทนต่อการปฏิบัติการหรือหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งที่สมเหตุสมผลให้ต่อเนื่องและบรรลุผลสำเร็จได้

11. มีความยุติธรรม เห็นอกเห็นใจผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน มีความเมตตา กรุณา ปราณี สงสารเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ในลักษณะที่ไม่เสียประโยชน์ต่อส่วนรวม มีมนุษยสัมพันธ์ดี

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคนอื่น ๆ (2539 : 398) ได้รวบรวมผลการวิจัยถึงลักษณะผู้นำที่มีประสิทธิผล คือ

1. มีความเฉลียวฉลาด และมีทักษะในความคิด มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2. มีทักษะในเชิงการพูด รู้จักผูกมิตรไมตรี มีทักษะทางการพูด
3. มีความรู้เกี่ยวกับงาน มีทักษะในการจัดการอย่างเป็นระบบ
4. มีทักษะในทางสังคมสูง สามารถชักนำใจผู้อื่นได้

มาร์รีเนอร์ (Marriner. 1980) ได้สรุปถึงคุณลักษณะของผู้นำ ไว้ดังนี้

1. ผู้นำจะต้องมีสติปัญญาสูงกว่ากลุ่มบุคคลที่เขานำอยู่
2. ผู้นำจะต้องมีความคิดริเริ่ม สามารถคิดและทำสิ่งที่ประโชยชน์
3. ผู้นำจะต้องมีความคิดสร้างสรรค์ โดยสามารถตระหนักและคิดค้นแนววิธีการแก้ปัญหาที่ดี เหมาะสมกับสภาพข้อเท็จจริง
4. ผู้นำจะต้องมีภาวะทางอารมณ์ ที่มั่นคง มีทิศทาง และจุดมุ่งหมาย ผู้นำจะต้องมีทักษะในการสื่อสาร มีความสามารถชักจูงบุคคลอื่นให้ปฏิบัติตาม โดยการให้ข้อเสนอแนะ ให้ข้อมูล และไกล่เกลี่ยปัญหาข้อขัดแย้งได้
5. ผู้นำต้องรับรู้อุคคลที่เป็นมิตรหรือศัตรูพร้อมทั้งบรรจุในตำแหน่งที่เหมาะสม
6. ผู้นำจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมสังคม โดยสามารถเข้ากับบุคคลได้ทุกกลุ่มและทุกประเภท

2.3 คุณลักษณะของผู้นำในวิชาชีพพยาบาล

การพยาบาลเป็นวิชาชีพหนึ่ง ที่เป็นการบริการที่เกิดมาจากความต้องการของสังคม ซึ่งพยาบาลต้องให้การดูแลและต้องปฏิบัติงานใกล้ชิดกับผู้รับบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ป่วยที่มารับการรักษา พยาบาลต้องมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลตลอด 24 ชั่วโมง และยังต้องทำงานติดต่อประสานงานกับผู้ร่วมทีมงานในทีมสุขภาพตลอดจนญาติของผู้ป่วยและประชาชนทั่วไปในชุมชนอีกด้วย ซึ่งมีนักวิชาการได้เสนอแนวคิดดังนี้

สุจินต์ วิจิตรกาญจน์ (2529 : 30-31) ให้ความเห็นว่า พยาบาลวิชาชีพที่มีสมรรถภาพหรือมีความสามารถในการทำงานได้เป็นอย่างดี ควรมีคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ คือ

1. มีความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นพื้นฐานความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาล และสามารถที่จะตอบและอธิบายเหตุของการกระทำได้อย่างถูกต้องโดยครอบคลุมคำถามได้ทุกรูปแบบ รวมทั้งการวิจัยเพื่อพัฒนางาน
2. มีความสามารถในการบริหาร รู้กระบวนการบริหาร มีทักษะในการบริหารจัดการตามความเหมาะสมของงาน

3.มีความรู้และทักษะในการบริการ มีความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลรวมทั้งการใช้เครื่องมือใหม่ๆ และนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ ให้เหมาะสมกับการปฏิบัติการพยาบาล

4.มีความเข้าใจมนุษย์ คือเข้าใจ และเข้าถึงจิตใจความรู้สึก ความต้องการและความแตกต่างของแต่ละคน มีมนุษยสัมพันธ์ และยอมรับการแสดงออกของพฤติกรรมของคนได้สนองความต้องการของแต่ละบุคคลได้อย่างเหมาะสมตามเหตุการณ์และสถานการณ์

5.มีคุณธรรมและจริยธรรม มีความประพฤติส่วนตัวที่งดงาม เป็นที่ศรัทธา ชื่นชม เชื่อมั่นและรักใคร่ของผู้มารับบริการ

วันทนา ถิ่นกาญจน์ (2539 : 39) ยังได้รวบรวมคุณลักษณะของผู้นำในวิชาชีพดังนี้

1.การตัดสินใจทางวิชาชีพมีพื้นฐานอยู่บนหลักการทฤษฎีและข้อตกลงร่วมกันในวิชาชีพ

2.ใช้ความรู้เฉพาะสาขามีใช้ความรู้ทั่วไป

3.มีความสัมพันธ์กับผู้รับบริการโดยมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน

4.สมาชิกภาพได้มาด้วยความสามารถเชิงสมรรถนะมิใช่ด้วยอำนาจหรือแข่งขัน

5.การตัดสินใจในทางวิชาชีพ ส่วนหนึ่งเป็นผู้รับบริการ และอีกส่วนหนึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ ซึ่งตัดสินใจได้อย่างมีอิสระตามหลักวิชาการ

6.ผู้ประกอบวิชาชีพต้องยอมรับอำนาจของกลุ่มสมาชิกในการควบคุมความประพฤติของตน

7.ต้องมีจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อยกย่องผู้รับบริการ

อุดม สุภาไตร และ สมจิตต์ กาญจนโกสิน (2530 : 37) ยังได้กล่าวถึงคุณลักษณะของพยาบาลที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1.มีความรู้ความสามารถปฏิบัติการพยาบาลทั่วไปและการพยาบาลเฉพาะสาขาได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงในมิติทั้ง 4 ด้านคือ การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสภาพ ตามขอบเขตหน้าที่รับผิดชอบ

2.มีวิจรณ์ญาณในการตัดสินใจ สามารถแก้ไขปัญหา และอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการให้การพยาบาลได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

3.มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถติดต่อประสานงาน ร่วมมือกับผู้ร่วมงาน ทั้งวิชาชีพเดียวกันและวิชาชีพอื่นได้เป็นอย่างดี

4.มีบทบาทของผู้นำและผู้ตามที่ดี

5.สามารถให้คำปรึกษาด้านสุขภาพอนามัยแก่ผู้รับบริการ และให้คำแนะนำแก่ผู้ร่วมงานในทีมการพยาบาลระดับผู้น้อยได้

6.เป็นพยาบาลที่มีคุณธรรม จริยธรรมโดยยึดหลักจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ มีมโนสำนึกในหน้าที่รับผิดชอบของตน

7.มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถพัฒนาตนเองและพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้นอยู่เสมอ

กวี วงศ์พุด (2542 : 109-110) สุพัตรา สุภาพ (2536 : 49-50) และ นันทนา ธรรมบุษย์ (2538 : 24-25) ได้กล่าวถึงลักษณะที่เกี่ยวข้องกับความเป็นผู้นำจึงได้นำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิด คุณลักษณะที่สำคัญของผู้นำได้ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความสามารถในการตัดสินใจ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และด้านจริยธรรม ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเป็นบัณฑิตพยาบาลที่มีคุณภาพนั้นขึ้นอยู่กับทักษะหลายประการ และทักษะหนึ่งที่จะส่งเสริมวิชาชีพพยาบาลได้นั้น คือ ความเป็นผู้นำทางวิชาชีพพยาบาล ทั้งนี้เพื่อจะได้ช่วยให้วิชาชีพพยาบาลเป็นที่ยอมรับในสังคมและเป็นผู้นำทางสุขภาพได้ ซึ่งมีนักวิชาการได้แสดงความคิดเห็นที่หลากหลายดังนี้

2.3.1 ด้านความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบเป็นลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งของผู้นำ ความรับผิดชอบเป็นคุณสมบัติที่ก่อให้เกิดความเชื่อถือและความมั่นใจในการกระทำต่าง ๆ ของบุคลากรในองค์กรซึ่งอรุณ รักธรรมและคณะ (ม.ป.ป. : 58-60) ให้ความหมายของความรับผิดชอบ ดังนี้

ความรับผิดชอบ หมายถึง การมีความมุ่งมั่น ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่การทำงานให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ยอมรับผลการกระทำนั้น และพยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นซึ่งประกอบด้วย

- 1.ความรับผิดชอบต่อตนเอง
- 2.ความรับผิดชอบต่อผู้อื่น
- 3.ความรับผิดชอบต่อหน้าที่

กมลรัตน์ ทวีชาติวิทยากุล (2530 : 8) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบของความรับผิดชอบต่อคุณิิตสาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามการรับรู้ของนิสิตและอาจารย์ ซึ่งได้ ให้นิยามความรับผิดชอบไว้ว่า หมายถึง การปฏิบัติสัมพันธ์กับสถานการณ์หรือบุคคล ซึ่งจะแสดงพฤติกรรมด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของตนในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัวมหาวิทยาลัย และสังคม โดยได้แบ่งความรับผิดชอบเป็น 2 ประเภท คือ ความรับผิดชอบต่อส่วนตัว ได้แก่

ความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง ความรับผิดชอบต่อการศึกษาล่าเรียน ความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมาย และความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม ได้แก่ความรับผิดชอบ ต่อการกระทำของตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ความรับผิดชอบต่อเพื่อน ความรับผิดชอบต่อมหาวิทยาลัย และความรับผิดชอบต่อสังคม ส่วน บุญเดือน ปั่นแสง (2535 : 5-6) ให้ความหมายของความรับผิดชอบว่า หมายถึง ความมุ่งมั่นที่จะ ปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความสนใจพากเพียรพยายามและละเอียดรอบคอบ มีความตั้งใจในการ ปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายรักษาสิทธิและหน้าที่ของตน ขอมรับผลการกระทำของตน ด้วยความเต็มใจทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย อีกทั้งพยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดีขึ้น โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้ คือ เอาใจใส่ในการทำงานเพื่อผลของงานนั้น ๆ มีความเพียร พยายามใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ กล้าเผชิญต่อความจริง ขอมรับผลการกระทำของตน ช่วยเหลืองานส่วนรวมด้วยความเต็มใจและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี รู้จักหน้าที่และกระทำ ตามหน้าที่เป็นอย่างดี ไม่ละเมิดสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริตไว้วางใจได้ เคารพ ต่อระเบียบกฎเกณฑ์ ตรงต่อเวลาและมีวินัยในตนเอง มีความละเอียดรอบคอบ ดูแลรักษาของ ส่วนรวมเสมือนของตนเอง และปรับปรุงงานในหน้าที่ ที่มีต่อตนเองและที่มีต่อสังคมให้ดียิ่งขึ้น และจากการสังเคราะห์ความหมายร่วมของคุณลักษณะและพฤติกรรมความรับผิดชอบ ของ เอมอร กฤษณะรังสรรค์ (2537 : 7) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบว่า หมายถึง การพยายามทำให้ งานสำเร็จตามเป้าหมายด้วยความตั้งใจ เอาใจใส่ การปฏิบัติตามระเบียบ การวางแผนการทำงาน การยอมรับผลของการกระทำ ความเต็มใจในการปฏิบัติหน้าที่

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2539 : 83-85) กล่าวว่าคนที่มีความรับผิดชอบมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. ทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุด และสุดกำลังความสามารถไม่ว่าจะต้อง เผชิญอุปสรรคมากน้อยเพียงใด
2. ทำงานเสร็จและทันเวลาที่กำหนด โดยไม่มีสารควบคุม
3. กล้ารับในส่วนที่เป็นความผิดของตน
4. เอาใจจริงเอาใจและขยันขันแข็ง
5. ไม่ทิ้งงานไปกลางคัน ถึงแม้ว่าจะเป็นงานที่ตนไม่ชอบ
6. ไม่ผัดวันประกันพรุ่งหรือทิ้งปัญหาไว้
7. ไม่โทษผู้อื่นหากงานนั้นไม่เสร็จ หรือเกิดความเสียหาย
8. ตรงต่อเวลาในการทำงานหรือนัดหมาย

ซึ่งองค์ประกอบของคนที่มีความรับผิดชอบ ประกอบด้วย

- การยอมรับคนได้แก่ การรู้คุณค่าความชาญฉลาด
- การรู้จักนำตน ได้แก่ มีความมั่นใจในตนเอง
- ไม่ชอบมั่งง่าย
- รู้จักการยอมรับฟังความคิดผู้อื่น
- ไม่ชอบตัดสินวิจารณ์ผู้อื่น
- ทำงานเสร็จตามเป้าหมาย

วัชร ฐวธรรม (2539 : 38-43) และ มัญชุภา ว่องวีระ (2541 : 39-40) ได้กล่าวถึงหน้าที่ความรับผิดชอบทางจริยธรรมของพยาบาล คือการช่วยเหลือผู้ป่วยแต่ละคนให้ได้รับการดูแลสุขภาพที่มีคุณภาพในการปฏิบัติหน้าที่ทางวิชาชีพพยาบาลมีศักยภาพไม่เพียงแต่จะช่วยเหลือผู้ป่วยเท่านั้น แต่จะช่วยเหลือความไม่สุขสบาย หรือความเครียดด้วยในบางครั้ง หน้าที่ความรับผิดชอบของพยาบาลขึ้นอยู่กับทางเลือกที่เป็นไปได้ดีที่สุดในการตอบสนองความต้องการของผู้ป่วยและพยาบาลไม่เพียงแต่จะมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการดูแลผู้ป่วยเท่านั้น ยังมีหน้าที่ความรับผิดชอบต่อตัวพยาบาล ต่อวิชาชีพ ต่อสังคม และต่อสถาบัน ดังนี้

1. หน้าที่ความรับผิดชอบต่อผู้ป่วย หมายถึง การให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการรักษาแก่ผู้ป่วยจะต้องรับผิดชอบในการแจ้งให้ผู้ป่วยทราบเกี่ยวกับกิจกรรมการพยาบาล และข้อมูลที่จะช่วยให้ผู้ป่วยตัดสินใจเกี่ยวกับการดูแลรักษาที่ได้รับ พยาบาลต้องมีข้อมูลที่ถูกต้องหรือรู้แหล่งของข้อมูล มิฉะนั้นผู้ป่วยจะเกิดความสับสนได้ง่าย

2. หน้าที่ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ และโดยเฉพาะต่อสังคม โดยการรักษามาตรฐานทางจริยธรรมในการปฏิบัติของตนเองและการสนับสนุนให้วิชาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกัน สุขภาพกระทำในลักษณะเดียวกัน ถ้าพยาบาลสังเกตเห็นพฤติกรรมของพยาบาลหรือแพทย์ซึ่งทำให้ผู้ป่วยได้รับอันตราย พยาบาลต้องมีหน้าที่รับผิดชอบในการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

3. ความรับผิดชอบต่อสถาบัน โดยสถาบันกำหนดนโยบาย และระเบียบการเพื่อใช้เป็นแนวทางที่แน่นอน ในการปฏิบัติกิจกรรมการดูแลสุขภาพ ถ้าพยาบาลกระทำกิจกรรมการพยาบาล ในลักษณะที่ไม่เป็นไปตามนโยบายของสถาบัน พยาบาลต้องมีหน้าที่รับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ถ้าพยายามไม่มีความรับผิดชอบ ก็จะไม่สามารถที่จะพัฒนาตนเองให้มีความสามารถทางวิชาชีพได้

สรุปได้ว่าความรับผิดชอบเป็นคุณลักษณะหนึ่งของบุคคลที่แสดงออกในลักษณะของการมีความตั้งใจที่จะปฏิบัติงาน ที่ได้รับมอบหมาย ด้วยความเอาใจใส่ มีความละเอียดรอบคอบ

มีการวางแผน มีความขยันหมั่นเพียร อดทน เพื่อให้งานนั้น บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ขอมรับผลการกระทำไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือผลเสีย และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งเป็น ลักษณะที่สำคัญที่ผู้นำควรจะตระหนักถึง

2.3.2 ด้านมนุษยสัมพันธ์

มนุษย์เป็นสัตว์สังคมจะอยู่คนเดียวในโลกไม่ได้ ต้องมีการติดต่อกับบุคคลอื่น ๆ อยู่เสมอ การที่เราจะอยู่ในโลกนี้อย่างมีความสุข เราจะต้องเป็นผู้เข้าหาสังคม รู้จักสร้าง สัมพันธภาพที่ดีในการติดต่อกับผู้อื่น มนุษยสัมพันธ์จึงเกิดขึ้นและมีความจำเป็นที่มนุษย์ต้องเรียนรู้ เพราะมนุษยสัมพันธ์เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่เป็นศาสตร์เพราะมีหลักการ ทฤษฎี ที่จะสอนให้ สามารถพัฒนาให้เป็นคนที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และที่กล่าววามนุษยสัมพันธ์เป็นศิลป์ เพราะ บางคนต้องอาศัยพรสวรรค์โดยไม่ต้องเรียนไม่ต้องศึกษา แต่เกิดขึ้นกับตัวเอง มีความสามารถที่จะ ทำตนให้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลทุกเพศทุกวัย (สุพล วังสินธ์, 2538 : 35) ซึ่งสอดคล้อง กับ วิเชียร ทวีลาภ (2537 : 72) ที่กล่าวว่ามนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) เป็นศาสตร์ ที่ว่าด้วยสัมพันธภาพของมนุษย์ กล่าวได้ว่ามนุษย์ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ถ้าจะอยู่ร่วมกันอย่างมี ความสุข จะต้อง มี มนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน วัตถุประสงค์ก็คือต้องการให้เกิดมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ต่อกันเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข หรือทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

คมเพชร ฉัตรศุกกุล (2530 : 107-108) กล่าวว่า การอยู่ร่วมกันของกลุ่มบุคคลอย่างมี ความสุขนั้น ประกอบด้วย การมีจุดมุ่งหมายของกลุ่มที่ชัดเจน มีการสื่อสารระหว่างสมาชิกผู้นำ มีการส่งเสริมให้สมาชิกทำงานได้ดี แต่เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า เรื่องมนุษยสัมพันธ์จะเป็นสิ่งที่ เข้าไปแทรกอยู่ในกลุ่มตลอดเวลาเพราะเป็นองค์ประกอบที่จะช่วยให้ มนุษย์สามารถทำสิ่งต่าง ๆ ร่วมกันได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับอารี เพชรผุด (2530 : 93) ที่กล่าวว่ามนุษยสัมพันธ์ คือ การศึกษา ถึงความสัมพันธ์ของมนุษย์ที่มีต่องานต่อองค์การ ต่อเพื่อนร่วมงาน ต่อหัวหน้า ตลอดจนต่อสภาพ สิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวบุคคล

สุรัฐ ศิลปอนันต์ (2537 : 252) ได้กล่าวถึงมนุษยสัมพันธ์ คือ ศิลปะของผู้ใช้ว่า ทำอย่างไรเราจะชนะใจคน การชนะใจคนนั้น หมายถึง การให้การยอมรับนับถือเรา เกิดศรัทธา และเลื่อมใสในตัวเรา เชื่อเรา เท่านั้นยังไม่พอ บุคคลเหล่านั้นต้องทำงานด้วยความเต็มใจ อย่างแท้จริง จึงถือว่ามีมนุษยสัมพันธ์ มนุษยสัมพันธ์ตามความหมายของพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายไว้ว่าหมายถึง “ความสัมพันธ์ในทางสังคมระหว่างมนุษย์ ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจอันดี” สรุปได้ว่า มนุษยสัมพันธ์ก็คือ การสร้างความเข้าใจอันดี ต่อบุคคลอื่น เพื่อให้ผู้อื่นเกิดความรู้สึกที่ดี เกิดความพอใจ เกิดความรักใคร่ มีความสามัคคี

โดยใช้ศิลปะในการที่จะเข้ากับคนอื่นให้เขาร่วมมือกับเราด้วยความเต็มใจ และทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สุพล วังสินธ์ (2538 : 35) การสร้างมนุษยสัมพันธ์ การที่เราจะสร้างสัมพันธภาพที่ดีให้เกิดขึ้นกับบุคคล เราควรทำความเข้าใจกับธรรมชาติของมนุษย์ ดังนี้

1. ไม่ชอบให้ใครตำหนิ ไม่ชอบให้ใครได้เถียง
2. อยากมีชื่อเสียงเด่น อยากให้คนอื่นยอมรับตนเองว่ามีค่า
3. จะทำอะไรสำเร็จก็ต่อเมื่อมีความต้องการสิ่งนั้น
4. สนใจตนเองมากกว่าจะสนใจตัวของผู้อื่น
5. ชอบคนหน้ายิ้มมากกว่าคนหน้าบึ้ง ต้องการความเป็นกันเอง
6. ชอบให้คนอื่นพูดในเรื่องที่ตนสนใจ อยากให้คนอื่นเห็นด้วยกับตน

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2530 : 117-118) กล่าวว่า บุคคลควรจะรู้ตนเองว่าจะต้องทำอะไรบ้าง จึงจะสามารถสร้างมนุษยสัมพันธ์กับคนอื่นได้ ซึ่งได้เสนอวิธีการคือต้องมีศิลปะในการพูดคุยสนทนา และมีบุคลิกภาพที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ อารี เพชรผุด (2530 : 100-105) คือ การที่คนรวมกันเป็นกลุ่ม และกลุ่มจะสามารถดำเนินกิจกรรมอยู่ได้เป็นเวลานานนั้นจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ในกลุ่มซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการปฏิบัติงานของกลุ่ม นอกจากมนุษยสัมพันธ์ที่ต้องสร้างระหว่างสมาชิกในกลุ่มแล้ว ยังจะต้องสร้างมนุษยสัมพันธ์กับกลุ่มอื่นด้วย เพราะในสังคมมนุษย์นั้นสมาชิกคนหนึ่งอาจสังกัดในกลุ่มต่าง ๆ ได้หลายกลุ่ม ดังนั้นการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ที่ได้ประมวผลจากแนวคิดของนักบริหารและนักจิตวิทยา มีดังต่อไปนี้

1. ต้องเชื่อความสามารถและมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ในการทำงานร่วมกันนั้น สมาชิกต้องมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เชื่อถือและให้เกียรติกัน เชื่อว่าเขามีความสามารถที่จะทำงานของเขาได้ด้วยตัวเองสำเร็จ ไม่ก้าวก่ายสิทธิ และหน้าที่ของผู้อื่น ถ้าเขาไม่ต้องการความช่วยเหลือ

2. พร้อมที่จะช่วยเหลือกันเสมอ สมาชิกในกลุ่มทุกคนต้องพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จนสามารถปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ กับมีน้ำใจต่อเพื่อนร่วมงานเสมอ

3. มีการติดต่อสื่อสารที่ดี พยายามทุกวิถีทาง ที่จะให้ทุกคนมีโอกาสดำเนินการ ความคิดเห็นในปัญหา และงานของกลุ่ม การติดต่อสื่อสารควรเป็นไปในลักษณะสองทาง หรือหลายทาง รู้จักการพูดในทางสร้างสรรค์มากกว่าการทำลาย

4. รู้จักการทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ ความสัมพันธ์ในกลุ่มจะเกิดขึ้นถ้า การทำงานนั้นเป็นไปอย่างมีขั้นตอน และเป็นระบบที่คล่องตัว หัวหน้างานและผู้ปฏิบัติงานรู้จักวิธีการทำงานของตน

5. รู้จักใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงาน ในการทำงานร่วมกันต้องมีวิธีการทำงานที่เป็นขั้นตอน สมาชิกในกลุ่มทุกคนต้องมีส่วนในการทำงาน การจัดกระบวนการในการทำงานของกลุ่มนั้น จะทำให้งานลุล่วงไปได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ และพร้อมกับการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกในกลุ่มด้วย

วิจิตร อาวะกุล (2527 : 60-61) ได้จำแนกคุณลักษณะของมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีออกเป็นคุณลักษณะ 14 ประการ ดังต่อไปนี้

1. มีท่าทางดี มีลักษณะการเข้ากับคนได้ กิริยามารยาทเรียบร้อย การพูดคุยสนุกสนาน ตลก ขบขัน เบิกบาน ผู้คบหาเกิดความสบายใจ

2. บุคลิก ได้แก่ รูปร่าง หน้าตา การแต่งตัว การเคลื่อนไหว กิริยาท่าทางและการพูดจา

3. มีความเป็นเพื่อน สนิทสนมกลมเกลียว เป็นเพื่อนได้ง่าย

4. มีความอ่อนน้อม รวมทั้งกิริยามารยาทสุภาพ พุดจาอ่อนน้อมถ่อมตน

5. การให้ความร่วมมือดี เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น ไม่เห็นแก่ตัว เห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

6. มีความกรุณา เอื้อเฟื้อ มีน้ำใจ โอบอ้อมอารีแก่ผู้ได้รับความทุกข์ยากและเต็มใจช่วยเหลือผู้อื่น

7. ทำตนเป็นประโยชน์ ช่วยเหลือกิจการงานแก่คนทั่วไป โดยมีได้หวังผลประโยชน์อันวยประโยชน์แก่สังคมไม่ว่าจะเป็นด้วยกำลังความคิด กำลังกายหรือกำลังทรัพย์

8. มีการสร้างสรรค์ มิใช่การทำลายหรือหน่วงเหนี่ยวความเจริญของผู้อื่น

9. มีอารมณ์ดี ควบคุมการใช้อารมณ์ได้อย่างเหมาะสมมีความอดทนต่อความยากลำบาก ต่อการกระทำ การกระทำและคำพูดที่ไม่สบอารมณ์

10. มีความกระตือรือร้น ได้แก่ ความมีชีวิตจิตใจ ไม่เซื่องซึม

11. มีความรับผิดชอบต่อการทำงาน คำพูด สัญญา รักษาเวลา ซื่อตรงและสุจริต

12. มีความขยันขันแข็งต่อการทำงาน และภาระหน้าที่ในความรับผิดชอบ

13. มีความพยายามในอันที่จะฝึกฝนให้มีคุณสมบัติทางมนุษยสัมพันธ์

14. มีปฏิภาณไหวพริบในการสร้างบรรยากาศความสัมพันธ์กับผู้อื่น

ประโยชน์ของการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

- ทำให้เกิดความราบรื่นในการคบหาสมาคม มีความเข้าใจที่ดีต่อกัน
- ทำให้เกิดความพอใจ ยินดีในการปฏิบัติงาน
- ทำให้เกิดความสามัคคี รักใคร่ปรองดองกัน
- ทำให้เกิดความสำเร็จในงานที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน
- ทำให้เกิดปัจจัยในการเพิ่มผลผลิต
- เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาและความขัดแย้ง

จึงกล่าวได้ว่ามนุษยสัมพันธ์ มีความสำคัญต่อความสำเร็จ ในการทำงานของบุคคล และหน่วยงาน การสร้างสรรค์บรรยากาศของมนุษยสัมพันธ์ ช่วยจรรโลงบุคคลและกลุ่มบุคคล ไปในทิศทางเดียวกันในการทำงาน เรียนรู้ที่จะเข้าใจ และยอมรับในความคิดเห็นผู้อื่น รวมทั้งยอมรับผู้อื่นในฐานะความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน ซึ่งบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเป็นสิ่งที่พยาบาลทุกคนควรสร้างเสริมให้เกิดในตัวเองพร้อม ๆ กัน เพราะทั้งสองสิ่งนี้มีความจำเป็นและสำคัญแก่ทุกคนในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ รวมทั้งการได้รับความร่วมมือเชื่อถือไว้วางใจ จากผู้ป่วย ผู้รับบริการและผู้ร่วมงานอีกด้วย ซึ่งบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์นี้ เป็นสิ่งที่สามารถสร้างเสริมและพัฒนาขึ้นได้ ซึ่งพยาบาลทุกคนควรได้ฝึกกระทำอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ให้เกิดเป็นลักษณะนิสัยประจำตัว กล่าวได้ว่าในการปฏิบัติงานใด ๆ นั้นการมีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดีจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้งานประสบความสำเร็จ

2.3.3 ด้านความสามารถในการตัดสินใจ

การตัดสินใจ คือ การเลือกระหว่างวิธีการต่าง ๆ เพื่อกระทำให้บรรลุถึงความสำเร็จ นอกจากนี้การตัดสินใจ ยังมีความแตกต่างกันในแง่ของความสำคัญ การตัดสินใจเพื่อกระทำบางอย่างที่ไม่สำคัญ ไม่ว่าจะตัดสินใจอย่างไรก็ไม่เป็นเรื่องสำคัญ ในขณะที่การตัดสินใจบางอย่างที่จะก่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องสำคัญ (Stuart-Kotze and Roskin, 1983 : 79) สำหรับปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจ ได้แก่ บทบาทหน้าที่ และวิธีการตัดสินใจ ซึ่งบุคคลต้องรับรู้บทบาท และหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองเสียก่อน จึงจะมีพฤติกรรมการตัดสินใจในการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบนั้นลุล่วงไปได้ และในขณะเดียวกันต้องมีความสามารถเลือกวิธีการตัดสินใจ ได้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ตลอดจนรู้ว่าจะใช้บุคคลอื่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากน้อยเพียงใด เพื่อให้การตัดสินใจบรรลุเป้าหมายที่ดี (Owens, 1987 : 291)

รสนา อัจชะกิจ (2537 : 84) ได้กล่าวถึงการตัดสินใจว่า เป็นพฤติกรรมเมื่อบุคคลต้องเผชิญกับทางเลือกที่กำลังรอการตัดสินใจ ตั้งแต่สองทางเลือกขึ้นไป และจำเป็นต้องเลือกหนึ่งสิ่งจากหลายสิ่ง ในบางกรณีที่ทางเลือกที่ดีมีประโยชน์มากกว่าหนึ่งสิ่ง ก็อาจเลือกสองสามสิ่งจากหลายสิ่งได้ ตามแนวคิดของ สุดา ทัพสุวรรณ (ม.ป.ป. : 65) ได้ให้ไว้ดังนี้ การตัดสินใจ คือ การเลือกทางดำเนินการปฏิบัติที่เห็นว่าน่าจะเป็นดีที่สุดที่สุดในจำนวนทางเลือกหลาย ๆ ทางที่ได้คิดและไตร่ตรองจากข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับมาแล้ว ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ต้องการ โดยมีหลักเกณฑ์อยู่ 3 ประการ คือ

- 1.พึงระมัดระวังการตัดสินใจที่ผิดพลาด เพราะถ้าตัดสินใจผิดพลาดบ่อย ๆ บุคคลในปกครองจะคลายความไว้วางใจ และลดความเคารพนับถือลงเรื่อย ๆ
- 2.รู้จักใช้โอกาสในการตัดสินใจ เพราะการตัดสินใจบางเรื่องบางกรณีต้องดูจังหวะให้เหมาะสมกับเหตุการณ์
- 3.พร้อมที่จะรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้นทุกเมื่อ ผู้นำในฐานะผู้ตัดสินใจจะต้องเตรียมรับคำตำหนิจากบุคคลทุกฝ่าย เมื่อการตัดสินใจนั้นผิดพลาด

ปรารักษ์ทิพย์ อุจะรัตน์ และ นวิวรรณ โพธิ์ศรี (2540 : 97) กล่าวถึงการตัดสินใจว่าเป็นกระบวนการที่เริ่มตั้งแต่การมีเรื่องราวหรือประเด็นสำคัญที่จะต้องดำเนินการ หรือการตระหนักว่ามีปัญหาเกิดขึ้น การกำหนดขอบเขตของเรื่องราวหรือปัญหา การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และการกำหนดทางเลือกและตัดสินใจเลือกทางเลือกสำหรับการดำเนินการ

จากแนวคิดดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการตัดสินใจเป็นความสามารถ ในการเลือกใช้เหตุผลในการพิจารณาวิเคราะห์ และหาทางเลือกที่ดีที่สุด เพื่อนำมาใช้เป็น แนวทางในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ

อติญาณ์ สรเกษตริน (2543 : 257) การตัดสินใจทางการพยาบาล ได้กล่าวถึงการตัดสินใจทางการพยาบาลตามลักษณะงานแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.การตัดสินใจทางการปฏิบัติการพยาบาล (Operating Management) เป็นการตัดสินใจเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ป่วย เป็นการตัดสินใจภายใต้สภาพการณ์ที่แน่นอน ซึ่งในสถานะที่พยาบาลมีความรู้เพียงพอ จะมีแนวทางในการแก้ไขได้หลายอย่าง การตัดสินใจ จึงทำได้ไม่ยากนักโดยใช้กระบวนการพยาบาลเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัตินั้น ประกอบด้วยแนวทาง 3 ประการ คือ

1.1.เลือกแนวทางที่จะเกิดประโยชน์ให้มากที่สุด (Maximal Approach) คือเกิดผลดีที่สุกแก่ผู้ป่วย โดยคำนึงถึงความปลอดภัย ต่อชีวิตในอันดับแรกก่อนตัดสินใจเลือกพยาบาลต้องไตร่ตรองซึ่งใจ พิจารณาผลดี และผลเสียของวิธีการต่าง ๆ อย่างถี่ถ้วน คอยถามตัวเองว่าจะเกิดผลดีตามเป้าหมายหรือไม่ เสี่ยงอันตรายหรือไม่ ความเสี่ยงเป็นอย่างไร เป็นต้น เมื่อตอบคำถามได้อย่างชัดเจนก่อนแล้วค่อยทำการตัดสินใจ

1.2.พยายามตัดสินใจเลือกวิธีการที่จะก่อให้เกิดโทษ หรือ อันตรายต่อชีวิตผู้ป่วยให้น้อยที่สุด (Minimal Approach) ในกรณีไม่มีทางใดปราศจากความเสี่ยง พยาบาลควรตัดสินใจอย่างระมัดระวังและพยายามหาแนวทางแก้ไขหรือลดความเสี่ยงหรืออันตรายที่จะเกิดขึ้น

1.3 พยายามตัดสินใจเลือก วิธีที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงตัวผู้ป่วยเป็นสำคัญ (Optimum) เช่นกรณีการตัดสินใจระหว่างอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ป่วยและอันตรายที่อาจเกิดขึ้นต่อสถาบันหรือต่อบุคลากร ยกตัวอย่างเช่น ผู้ป่วยมีอาการช็อคหมดสติ และหยุดหายใจ สถานการณ์เช่นนี้ถือได้ว่าคุกคามต่อชีวิตผู้ป่วยเป็นอย่างมาก พยาบาลอาจต้องตัดสินใจกระทำการช่วยเหลือโดยวิธีการที่อาจเสี่ยงต่อการถูกฟ้องร้องในการปฏิบัติผิดกฎหมายตามกฎระเบียบใบประกอบโรคศิลปะ เช่น การให้ยา ให้เลือด ออกซิเจน ล้วงรก เย็บแผล ซึ่งในกรณีนี้ ความเสี่ยงต่อการยกเลิกใบประกอบโรคศิลปะต้องนำมาพิจารณาควบคู่ไปกับการช่วยชีวิตของผู้ป่วย ซึ่งต้องตัดสินใจในเวลาจำกัด เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์ในกรณีเช่นนี้พบได้ไม่บ่อยครั้งในการทำงานของพยาบาล และต้องนับว่าเป็นสถานการณ์ที่พยาบาลจะตัดสินใจด้วยความยากลำบากซึ่งแนวคิดดังกล่าวจะช่วยพยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถานการณ์ต่าง ๆ สามารถกระทำการตัดสินใจได้อย่างมั่นใจยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม พยาบาลพึงต้องตระหนักไว้เสมอว่า การตัดสินใจใช้ว่าจะประสบความสำเร็จทุกครั้งไป เมื่อตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติตามแนวทางเลือกแล้ว หากยังไม่สามารถแก้ปัญหาของผู้ป่วยได้ พยาบาลก็ต้องตัดสินใจใหม่ตามขั้นตอนของกระบวนการต่อไป จนสามารถที่จะแก้ปัญหาผู้ป่วยได้ตามความประสงค์นอกจากนี้การตัดสินใจ ควรจะเป็นลักษณะที่เป็นการตัดสินใจร่วมกันระหว่างพยาบาล และผู้รับบริการให้มากที่สุด เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือและการยอมรับจากผู้ป่วยและญาติ ควรตัดสินใจเลือกในทางที่จะนำไปสู่การปฏิบัติได้โดยต้องคำนึงถึงอุปสรรค ซึ่งผู้ป่วยสามารถปฏิบัติตามได้ และควรมีการวางแผนการพยาบาลไว้ล่วงหน้า

2. การตัดสินใจทางการบริหาร (Administration Decision Making) งานของพยาบาลนั้นจะประกอบด้วยการบริหารงานทั่วไป และการบริหารการพยาบาล ซึ่งทั้งสองงานจะต้องบริหารควบคู่กันไปอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารการพยาบาล เป็นสิ่งที่สำคัญของการบริหารด้านสุขภาพอนามัย ทั้งในและนอกโรงพยาบาล คุณภาพของการพยาบาลและการให้บริการต่าง ๆ

จะสำเร็จลงได้ต้องอาศัยความร่วมมือ ช่วยเหลือของพยาบาลทุกระดับ ซึ่งบทบาทของพยาบาล นอกจากจะมีหน้าที่ให้บริการทางด้านการพยาบาลแล้ว ยังต้องทำหน้าที่บริหารทั่วไปด้วย

ข้อควรคำนึงในการตัดสินใจในการปฏิบัติการพยาบาล

2.1 ตัดสินใจให้เป็นไปในทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้รับบริการ ได้แก่ ผู้ป่วย ครอบครัว และชุมชนมากที่สุด

2.3 ตัดสินใจให้มีลักษณะเป็นการตัดสินใจร่วมกัน ระหว่างพยาบาลกับ ผู้รับบริการให้มากที่สุด เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือ และการยอมรับจากผู้ป่วยและญาติ

2.4 ตัดสินใจในทางที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ คือ ผู้ป่วยสามารถปฏิบัติได้ตาม วิธีการที่ได้ตัดสินใจพร้อมทั้งมีอุปกรณ์ต่าง ๆ

2.5 มีการวางแผนการพยาบาลไว้ล่วงหน้าเพราะการตัดสินใจในการปฏิบัติการพยาบาล มักเกี่ยวข้องไปถึงผู้ป่วยและการใช้เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็น จะเห็นได้ว่า ผู้นำทางพยาบาลทุกระดับ จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจอยู่ตลอดเวลา การตัดสินใจ บางครั้งอยู่ในภาวะที่เสี่ยงและไม่แน่นอน จึงจำเป็นที่ผู้นำทางพยาบาลจะต้องใช้เทคนิคและวิธีการ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์นั้น ๆ เพื่อบริการพยาบาลที่มี คุณภาพ ดังนั้นความสามารถในการตัดสินใจ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับพยาบาลทุกคน ไม่ว่าจะอยู่ในบทบาทของนักปฏิบัติการ นักการศึกษา หรือนักบริหารการพยาบาล ทั้งนี้ทักษะในการตัดสินใจจะนำไปสู่ความสำเร็จในการทำงานการได้รับการยกย่องเชื่อถือไว้วางใจสร้างความศรัทธาในผู้รับบริการของวิชาชีพ และผู้ร่วมงานอื่น ๆ สิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่การยอมรับทั้งจากผู้รับบริการและผู้ร่วมงาน

2.3.4 ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แบ่งได้เป็นสองคำ คือความคิดริเริ่ม กับ ความคิดสร้างสรรค์ ความคิดริเริ่ม เป็นความสามารถที่จะสร้างสิ่งใหม่ ๆ เป็นความคิดริเริ่มแรกที่ไม่ซ้ำแบบใคร เกิดจากความคิดที่เป็นระบบมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ ส่วนความคิดสร้างสรรค์นั้น

อดิญาณ์ ศรีเกษตริน (2543 : 283 – 284) ได้รวบรวมความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสรุปได้ 5 แนวทาง คือ

1.ความหมายในแง่ของความคิดริเริ่มใหม่ ๆ ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความคิดริเริ่มที่แปลกใหม่ แม้จะคล้ายคลึงกับสิ่งที่มีผู้คิดไว้แล้ว แต่ถ้ามององค์ประกอบใหม่ บางอย่างที่แตกต่างกันไปจากเดิม และผู้คิด กิดขึ้นมาได้อย่างฉับพลัน โดยที่สิ่งนั้นเป็นสิ่งใหม่ สำหรับผู้คิดเอง ก็จัดว่าเป็นความคิดสร้างสรรค์ สิ่งที่เกิดขึ้นมาได้นั้นจะต้องเป็นประโยชน์และเป็นทีพอใจของคนอื่น ๆ ในเวลานั้นด้วย

2.ความหมายในแง่ของการเปรียบเทียบกับความคิดธรรมดา ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความคิดสิ่งใหม่ ๆ โดยคิดในแง่มุมมองที่แปลกใหม่ และใช้จินตนาการหรือวิธีการใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ จะคิดแก้ปัญหาจากประสบการณ์และความสามารถของตนเอง ในขณะที่คนอื่น ๆ จะเห็นคล้อยตามความคิดที่ผู้รู้ ผู้ชำนาญ คิดเอาไว้แล้วโดยไม่ได้ใช้ประสบการณ์ และความสามารถของตนเองให้เป็นประโยชน์เลย

3.ความหมายในแง่ของกระบวนการคิด ความคิดสร้างสรรค์หมายถึง กระบวนการที่บุคคลสามารถคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมาได้ หรือค้นพบสิ่งที่ผู้ค้นพบมาก่อนแล้วหรือจัดเรียงสิ่งที่มีอยู่แล้วให้อยู่ในรูปแบบใหม่ขึ้น จะทำให้ได้ความรู้ใหม่อีกด้วย กระบวนการของความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นสิ่งสำคัญ ไม่ใช่สิ่งที่คิดได้มีความสำคัญ แต่เป็นเพราะตัวกระบวนการของความคิดสร้างสรรค์ เป็นการมีชีวิตที่สมบูรณ์แบบของคน ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการที่บุคคลเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ด้วยแรงกระตุ้นจากความต้องการของตนเองและได้เรียนรู้ แล้วความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการมองเห็นหรือสร้างสรรค์ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่อยู่ในจิตสำนึก และจิตใต้สำนึก ซึ่งเป็นกระบวนการคิดที่หลุดพ้นจากภาวะปกติ ขั้นตอนของกระบวนการคิดสร้างสรรค์ มีดังนี้

- ขั้นรู้สึกถึงปัญหา
- ขั้นพยายามแก้ปัญหา
- ขั้นเข้าใจปัญหาอย่างลึกซึ้งและคิดหาคำตอบได้
- ขั้นแก้ปัญหาได้สมบูรณ์ตามจุดมุ่งหมาย
- ขั้นเผยแพร่สิ่งที่คิดได้ให้ผู้อื่นได้ทราบ

4.ความหมายในแง่ของสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถทางสติปัญญา อย่างหนึ่ง ที่อยู่ในรูปแบบของความคิดแบบอนกนัย ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถของบุคคล ที่จะคิดได้คล่องแคล่ว คิดหาความสัมพันธ์ระหว่างการแก้ปัญหา กับสิ่งเร้าต่าง ๆ ให้ได้คำตอบแบบใหม่ ๆ หลาย ๆ คำตอบจากคำถามเพียงข้อเดียว

5.ความหมายในแง่ของผลงาน ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความคิดที่จะสร้างในสิ่งที่ไม่เคยมีมาก่อน สิ่งนั้นจะต้องแปลกใหม่ไม่เหมือนใคร และจะต้องใช้ความพยายามอย่างมาก ในการประดิษฐ์ปรับปรุงหรือรวบรวมสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกันด้วยวิธีใหม่ที่ยังไม่เคยมีผู้ใดทำมาก่อน เพื่อเป็นการเพิ่มคุณค่าให้กับสิ่งนั้น ความคิดสร้างสรรค์ ในความหมายนี้เน้นผลงานที่สร้างขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการคิดประดิษฐ์ขึ้นใหม่ การปรับปรุงผลงานเดิม ตลอดจนการค้นพบความสัมพันธ์ในรูปแบบใหม่ ระหว่างสิ่งที่มีอยู่ในโลก

6.ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จึงหมายถึง ความสามารถในการหาหนทางพัฒนางาน ที่ตนรับผิดชอบ ให้เจริญก้าวหน้า พัฒนาตนเอง พัฒนาวิชาชีพ และพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้นอยู่เสมอ ลักษณะของบุคคลที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

เรมวอล นันท์ศุกววัฒน์ (2542 : 155) ได้กล่าวถึงบุคคล ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ดังนี้

- 1.มีความเป็นตัวของตัวเอง มีความคิดอิสระ ไม่ขลาดกลัวต่อสิ่งที่ยังไม่ทราบ
- 2.มีความคิดริเริ่ม ชอบคิด ชอบทำสิ่งที่ซับซ้อนและแปลกใหม่ ไม่ชอบตามอย่างใคร มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ไม่กลัวตามคนอื่นง่าย ๆ แต่จะเปลี่ยนใจได้ถ้ามีเหตุผลเพียงพอ
- 3.มีความสามารถในการใช้สมาธิ มีความสามารถในการพินิจพิเคราะห์อย่างถี่ถ้วน
- 4.มองเห็นการณ์ไกล มีความสนใจกว้างขวาง ทนต่อเหตุการณ์
- 5.กล้าเสี่ยง กล้าคิด กล้าทำ กล้าเปลี่ยนแปลง อดทนต่อสิ่งที่ไม่แน่ชัด
- 6.ยอมรับในสิ่งที่ไม่แน่นอน และสิ่งที่เป็นข้อขัดแย้ง อดทนต่อสิ่งที่ไม่แน่ชัด
- 7.มีความเพียร ไม่ย่อท้อ สามารถค้นหาวิธีแก้ปัญหาได้มากจนถึงวิธีที่ดีที่สุด
- 8.มองโลกในแง่ดี มีจินตนาการและอารมณ์ขัน จะเห็นได้ว่า ผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จะเป็นผู้ที่มีความเป็นตัวของตัวเอง มีความคิดริเริ่ม มองการณ์ไกล กล้าคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง ไม่กลัวตามผู้อื่นง่าย ๆ

ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางการพยาบาล

ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางการพยาบาล ส่วนใหญ่จะมุ่งถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางคลินิก ที่เน้นทางด้านการศึกษาพยาบาล เนื่องจากเป้าหมายของการศึกษาพยาบาลจะช่วยให้ นักศึกษาได้มีการพัฒนา และตระหนักในตนเอง การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่จะนำไปสู่การ ปฏิบัติจริงกับผู้รับบริการ อาจารย์พยาบาลทางคลินิก จึงควรมีทัศนคติต่อการเรียนรู้แบบใหม่ที่ ต้องการให้นักศึกษาได้คิดอย่างอิสระ มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่นักศึกษาในแนวทาง ใหม่ ๆ หรือการนำความรู้ และประสบการณ์ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ที่เหมาะสม นอกจากนั้น พยาบาลยังต้องการนำความคิดใหม่ไปใช้ในการออกแบบการพยาบาลในอนาคตได้ ดังนั้นอาจารย์ พยาบาลในคลินิกควรจัดสิ่งแวดล้อมให้เกิดการเรียนรู้ที่จะพัฒนาอำนาจทางสติ ปัญญา การ ยืดหยุ่นและการปรับตัวที่จะเผชิญต่อสถานการณ์ใหม่ และวิธีการแก้ปัญหาแบบใหม่ ๆ ประสบการณ์ทางคลินิกควรยืดหยุ่นให้แก่นักศึกษาในการที่จะค้นหา และเรียนรู้ถึงวิธีการเผชิญกับ ระบบค่านิยมของผู้ป่วย ทุกอายุ เชื้อชาติ ฐานะ และศาสนา (เรมวอล นันท์ศุกววัฒน์, 2542 : 117) ซึ่ง อติญาณ์ ศรีเกษตริน (2543 : 289) ได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับ การใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการ

แก้ปัญหาว่า ในการทำงานมักจะเกิดปัญหาขึ้นเสมอซึ่งควรให้ความสำคัญกับความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยใช้เทคนิคการระดมสมอง (Brainstorming) หรือการระดมความคิดโดยกลุ่มสมาชิก ซึ่งหลักสำคัญของการระดมสมองก็คือ การเปิดใจให้กว้างปล่อยให้ความคิดฝันหรือจินตนาการในการหาทางเลือกที่จะแก้ปัญหาของแต่ละคนได้พรุ้งพรูออกมาอย่างอิสระ ใครคิดอะไรได้ก็เสนอออกมาได้ทันที โดยจะมีสมาชิกคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้จดคำตอบต่าง ๆ ทั้งหมดลงบนกระดานที่ทุกคนสามารถเห็นได้ชัด เน้นการที่ให้ทุกคนได้ช่วยกันคิดให้ได้ทางเลือกมากที่สุด เท่าที่จะเป็นไปได้และการสร้างความคิดใหม่บนความคิดที่มีอยู่ โดยจะไม่มีมีการประเมินค่าใด ๆ ทั้งสิ้น ว่าทางเลือกที่เสนอนั้นจะเหมาะสมหรือปฏิบัติได้จริงหรือไม่ เพราะยังคิดดูทางเลือกที่จะแก้ปัญหาออกได้มากทางเท่าใด โอกาสเสี่ยงต่อความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นก็จะลดน้อยลงไปตามนั้น และเมื่อหมดช่วงของการระดมความคิดแล้วจึงค่อยกลับมาใช้หลักเหตุผลในการพิจารณาทางเลือกต่าง ๆ ที่ได้เสนอมานี้แล้วอีกครั้งหนึ่ง จะเห็นได้ว่า จากสถานการณ์ของโลกปัจจุบันที่ได้เปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคข้อมูลข่าวสารร่วมกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมีแนวโน้มว่าจะพัฒนาต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง วิชาชีพพยาบาลก็เช่นเดียวกัน ความเจริญก้าวหน้าเหล่านี้ได้เข้ามามีอิทธิพลต่อองค์กร บุคคล และสิ่งแวดล้อมทางด้านสุขภาพอย่างมากทำให้ความเป็นที่ผู้นำทางการพยาบาลจะต้องเตรียมความพร้อมที่จะรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป จะต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ในการพัฒนาปรับปรุงงานด้านการพยาบาลให้ก้าวหน้าต่อไป

2.3.5 ด้านจริยธรรม

ปัจจุบันการพยาบาลมีความเป็นวิชาชีพเต็มตัว และมีความเจริญก้าวหน้าทางความรู้ อย่างเป็นระบบส่งผลให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อเพื่อนมนุษย์ในยามที่เจ็บป่วยเพราะมนุษย์เมื่ออยู่ในภาวะของความเจ็บป่วยย่อมต้องการความช่วยเหลือ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ พยาบาลจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรักความเมตตา กรุณา เอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์ ผู้มีความทุกข์ทางกายจากโรคภัยไข้เจ็บและความโศกเศร้าทางใจ ดังนั้นความรู้ทางจริยศาสตร์จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญซึ่งจะทำให้พยาบาลมีโลกทัศน์กว้างมีวิจารณญาณสามารถมองปัญหาจริยธรรมทางการพยาบาลดังนั้นการสร้างและพัฒนาจริยธรรมจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องกระทำและกระทำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของทุกคนในสังคม ที่จะช่วยกันวางกรอบความประพฤติที่นำไปสู่การตัดสินใจเชิงจริยธรรมและการกระทำเชิงจริยธรรมที่ถูกต้องและเหมาะสมช่วยยกระดับจิตใจของคนในสังคมและในวิชาชีพให้สูงขึ้น อันจะนำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพสืบไป ซึ่งคำว่าจริยธรรมเป็นคำที่มีความหมายหลากหลายซึ่งมีผู้ให้ความหมายแตกต่างกันดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2530 : 217) ให้ความหมาย ดังนี้
จริยะ หมายถึง ความประพฤติ และจริยธรรมหมายถึง ธรรมเนียมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ

รัตนา ทองสวัสดิ์ (2531 : 26) ได้กล่าวถึงจริยธรรมว่า เป็นแนวทางและหลักการที่ช่วยผูกคุณค่าชีวิตของมนุษย์ช่วยในการตัดสินใจว่าเป้าหมายของความประพฤติปฏิบัติที่สำคัญที่สุดคืออะไรช่วยปรับความสมดุลระหว่างความดีงามและความชั่วแนวทางของจริยธรรม ไม่ใช่ “ข้อห้าม” แต่เป็นแนวทางที่ส่งเสริมในทางบวกให้บุคคลมีความรับผิดชอบ

สิวลี สิริไล (2537 : 11) กล่าวถึง จริยธรรมว่าเป็นศัพท์บัญญัติภาษาไทยมาจากคำว่า จริย + ธรรม มีความหมายสองความหมาย ความหมายแรก หมายถึง หลักความประพฤติที่ดีงามเพื่อประโยชน์สุขแก่ตนเองและสังคม ความหมายที่สอง หมายถึง การรู้จักพิจารณาไตร่ตรองว่าอะไรควรทำอะไรไม่ควรทำเมื่อเผชิญสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจเลือก

สรุปได้ว่า จริยธรรมคือ กฎเกณฑ์ความประพฤติที่ดีงามเพื่อประโยชน์สุขต่อตนเองและผู้อื่น รวมถึงการพิจารณาตัดสินใจเลือกกระทำการใด ๆ ที่เหมาะสม

องค์ประกอบของจริยธรรม

อติญาณ์ สรเกษตริน (2543 : 216-217) ได้กล่าวว่า ความเป็นผู้มีจริยธรรมของบุคคลเกิดขึ้นได้จากองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบทางด้านความรู้ คือ ความเข้าใจในเหตุผลของควมไม่ถูกต้องดีงามสามารถตัดสินใจแยกความถูกต้องออกจากความไม่ถูกต้องได้ด้วยการคิด

2. องค์ประกอบทางด้านอารมณ์ความรู้สึก คือ ความพึงพอใจ ศรัทธา เลื่อมใส เกิดความนิยมยินดีที่จะนำจริยธรรมมาเป็นแนวประพฤติปฏิบัติ

3. องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรมแสดงออก คือ พฤติกรรมการกระทำที่บุคคลตัดสินใจกระทำถูกหรือผิดในสถานการณ์แวดล้อมต่าง ๆ เชื่อว่าอิทธิพลส่วนหนึ่งของการกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมแบบใดจะขึ้นอยู่กับอิทธิพลขององค์ประกอบทั้งสองประการที่กล่าวแล้วข้างต้น และบางส่วนอาจขึ้นกับองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น ลักษณะทางจิตวิทยาบางประการของบุคคลนั้น ๆ หรือความรุนแรงของการบีบคั้น ของสถานการณ์ที่รุมเร้าบุคคลนั้นอีกด้วย ซึ่งองค์ประกอบทั้งสามประการจะเกิดขึ้นได้ด้วยการที่ตัวบุคคลแต่ละคนได้รับการปลูกฝังการถ่ายทอดความรู้ ตลอดจนการได้เห็นแบบอย่างของจริยธรรม มีการฝึกฝนปฏิบัติสม่ำเสมอ จนเป็นความเคยชินที่ดีงาม ซึ่งเรียกว่า คุณธรรม

จริยธรรมกับวิชาชีพพยาบาล

วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีพื้นฐานจากความเมตตา กรุณา เมื่อเห็นผู้อื่นมีความทุกข์ ก็ต้องการช่วยเหลือให้พ้นทุกข์ ซึ่งเป็นพื้นฐานของจริยธรรม ที่จะทำให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และจากความหมายของการพยาบาล (Nursing) หมายถึงการช่วยเหลือบุคคลทั้งคนดี คนป่วยทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ให้อยู่ได้อย่างมีความสุข มีสุขภาพสมบูรณ์มีชีวิตที่มีคุณภาพ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าวิชาชีพพยาบาลมีพื้นฐานมาจากความมีจริยธรรมอย่างแท้จริง ซึ่งผู้เป็นพยาบาลจะต้องเป็นผู้เสียสละ อุทิศตนและมีความอดทนสูงปฏิบัติการพยาบาลเพื่อประโยชน์แก่ผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน (อาภา โลจายะ. 2535 : 18) และมุ่งเน้นความมีเหตุผล สิทธิหน้าที่ความรับผิดชอบและการมีขอบเขต ซึ่งความรับผิดชอบของพยาบาลตามที่ ยูพตี สมบูรณ์สิน (2541 : 15 – 17) ได้กล่าวไว้ มี 2 ลักษณะคือ

1. ความรับผิดชอบของพยาบาลที่พึงมีต่อตนเอง ถือเป็นปฐมภูมิ สำหรับความสมบูรณ์ในความรับผิดชอบด้านอื่น ๆ ซึ่งพยาบาลในฐานะปฎุชนย่อมต้องเผชิญกับอำนาจเรียกร้องของความเห็นแก่ตัว และของมโนธรรมอยู่ตลอดเวลา ซึ่งหากอำนาจของความเห็นแก่ตัวและความด้อยด้านมโนธรรมมีอำนาจสูงขึ้นย่อมจะมีผลกระทบดังต่อไปนี้ ชีวิตของผู้ป่วยจะเสี่ยงอันตรายมาก อาจถึงขั้นแก่ชีวิต หรือแม้แต่เป็นการทำลายความสุขและคุณภาพในการดำรงชีวิตของเพื่อนมนุษย์ ทำให้ผู้ใช้บริการเกิดทัศนคติในทางลบต่อพยาบาล จากความเลื่อมศรัทธาเชื่อถ้อยบ้อย ๆ จะขยายกว้างออกไปสู่การขาดความศรัทธาเชื่อถ้อยของสังคมต่อพยาบาลและวิชาชีพพยาบาลได้โดยรวมเป็นอุปสรรคต่อประสิทธิผลของการรักษาพยาบาล และนำความเสื่อมเสียมาสู่หน่วยงานที่ตนปฏิบัติอยู่ เป็นอุปสรรคต่อประสิทธิผล ของการรักษาพยาบาล และความร่วมมือประสานงานของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงานซึ่งในที่สุดก็จะกลายเป็นอุปสรรคสำคัญของการพัฒนาสุขภาพอนามัยของคนในประเทศ

2. ความรับผิดชอบของพยาบาลที่พึงมีต่อผู้ป่วย ในฐานะผู้ประกอบวิชาชีพทางการพยาบาล ซึ่งถือเป็นตัวแทนของวิชาชีพอันทรงเกียรติพึงที่จะปฏิบัติการพยาบาลต่อผู้เจ็บป่วยคือ

- ให้การพยาบาลด้วยความรักเพื่อนมนุษย์ ความรักเพื่อนมนุษย์จะทำให้พยาบาลลดความเห็นแก่ตัว มีความเมตตา มีความเอื้อเฟื้อมีความรู้สึกเอื้ออาทร มีความอ่อนโยน อดทนกับความทุกข์ยาก ขยันหมั่นเพียร มุ่งแสวงหาความรู้ที่จะค้นหาวิธีที่จะช่วยเหลือผู้ป่วยให้พ้นทุกข์ รู้สึกเป็นสุขเมื่อสามารถช่วยผู้อื่นให้พ้นทุกข์และมีความสุขได้

- ให้การพยาบาล ด้วยความเข้าใจในศาสตร์แห่งธรรมชาติ โดยที่การพยาบาลเป็นบริการที่ให้มนุษย์ซึ่งความต้องการทางด้านร่างกาย จิตใจที่แตกต่างกันออกไป พยาบาลจึงควรได้มีความรู้เกี่ยวกับความต้องการพื้นฐาน เพื่อรักษาไว้ซึ่งคุณภาพของชีวิต และปฏิบัติยาปรับตัว

ต่อสิ่งที่มารบกวนคุณภาพชีวิตทั้งทางร่างกาย จิตใจของมนุษย์ และความรู้ ทางวิทยาศาสตร์ ธรรมชาติทั่วไป เพื่อให้เกิดบริการที่สามารถครอบคลุมหน้าที่ ทางกายภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ การกระทำอันเกิดจากการเคา การลอกเลียน โดยขาดเหตุผลไม่เข้าใจขบวนการต่าง ๆ ของชีวิต และความไม่ซื่อสัตย์ต่อหลักวิชาเป็นการกระทำที่ขาดคุณลักษณะของความเป็นวิชาชีพ

- ให้การพยาบาลโดยเคารพในสิทธิมนุษยชน พยาบาลจะต้องยอมรับในความ ต้องการพื้นฐานอันเป็นสิทธิโดยชอบธรรมของผู้ป่วย

- ความต้องการและสิทธิหน้าที่ที่จะได้รับการรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วยเพื่อรักษาไว้ซึ่ง ความมีสุขภาพที่ดีและชีวิต

- ความต้องการและสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติ ด้วยความเมตตาปรานี

- ความต้องการและสิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลที่มีคุณภาพสูงสุดเท่าที่จะ อำนาจได้

- ความต้องการและสิทธิในการเป็นเจ้าของร่างกายและชีวิตของตนเอง

- ความต้องการและสิทธิที่จะมีชีวิตอยู่อย่างมีเกียรติ ในการให้บริการการพยาบาล ไม่ว่าในด้านใด ในตำแหน่งหน้าที่ใด พยาบาลจะต้องมีคุณธรรม จริยธรรมสูงและมั่นคงพอ นอกเหนือจากความรู้ความสามารถ และสิ่งสนับสนุนการให้บริการจึงจะควบคุมการปฏิบัติ การพยาบาลให้มีคุณภาพที่สอดคล้องกับความมุ่งหวังของผู้รับบริการ ของผู้ร่วมงาน ขององค์การ ผู้จ้าง รวมทั้งของตนเองได้ดีที่สุดอย่างสม่ำเสมอ และมั่นคงตลอดชีวิตการทำงานของแต่ละคน คำนึง ถ้าผู้ที่เป็นพยาบาล มีความสามารถมองเห็นและเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่าง จริยธรรมกับ วิชาชีพพยาบาล จะทำให้เข้าใจความหมายที่แท้จริงของคำว่า “ การพยาบาลเป็นศาสตร์และศิลป์ ” และจะช่วยส่งเสริมบทบาทของผู้ดูแลผู้ป่วย ให้กำลังใจแก่ผู้ป่วย ขณะเดียวกันการสามารถ มองปัญหาจริยธรรมทางการพยาบาลออก จะช่วยให้พยาบาลมีความรอบคอบ และมีวิจารณญาณ ของ วิชาชีพ อันจะส่งผลดีแก่ผู้ป่วย

2.4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ผลการวิจัยของ จินตนา จันทร์โคตร (2530 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยคัดสรร กับความสามารถในการตัดสินใจของพยาบาลหัวหน้าตึกในโรงพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า พยาบาลหัวหน้าตึกส่วนใหญ่มีความคิดสร้างสรรค์ในระดับสูง และมีความสามารถในการตัดสินใจสูงด้วยซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิสมัย เจริญกรกิจเจริญ

(2536 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการตัดสินใจของหัวหน้าสถานีอนามัยพบว่า คุณลักษณะเฉพาะด้านความคิดสร้างสรรค์แสดงความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการตัดสินใจ

วันเพ็ญ เลิศมงคลนาม (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถในการตัดสินใจสั่งการของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลของรัฐ กรุงเทพมหานคร พบว่าความสามารถในการตัดสินใจสั่งการในการปฏิบัติงานของหัวหน้าหอผู้ป่วยที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน จะมีระดับความสามารถที่แตกต่างกัน

ระจิตร์ นิคมรัฐและคณะ (2530 : 45) ได้ศึกษาคุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลสวรสร์ประชารักษ์ 4 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัย ด้านความซื่อสัตย์และด้านความเมตตาากรุณาของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1,2,3 และ 4 ที่อยู่ในปีการศึกษา 2529 ผลการวิจัยพบว่า ด้านความรับผิดชอบของนักศึกษาทุกชั้นปี มีความรับผิดชอบต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ด้านความซื่อสัตย์พบว่านักศึกษาทุกชั้นปีมีพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์อยู่ในระดับดี มีพฤติกรรมอยู่ในลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความมีวินัยพบว่านักศึกษาทุกชั้นปี มีพฤติกรรมด้านความมีวินัย อยู่ในระดับพึงประสงค์ ด้านความเมตตาากรุณาพบว่า นักศึกษาทุกชั้นปีมีพฤติกรรมอยู่ในลักษณะพึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับ ธิดิมา จำปีรัตน์ (2533 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลในเขตกรุงเทพมหานคร 7 แห่ง จำนวน 586 คน โดยเลือกเฉพาะนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่างมีพัฒนาการทางสติปัญญาและด้านจริยธรรมอยู่ในระดับตามกฎเกณฑ์ และส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมพึงประสงค์ของคุณลักษณะต่าง ๆ เรียงตามลำดับ คือ ความสุภาพอ่อนโยน ความมีระเบียบวินัย ความอดทน ความเมตตาากรุณา ความซื่อสัตย์ ความร่วมมือและความสามัคคี ความรับผิดชอบ ความเคารพในความเป็นมนุษย์และความเสียสละ

สุพร พวงวราพันธ์ (2533 : บทคัดย่อ) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การเรียนรู้ทางการพยาบาลกับพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล 4 ชั้น ปี คือ ปี 1 ปี 2 ปี 3 และ ปี 4 ในวิทยาลัยพยาบาลสวรสร์ประชารักษ์ พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 เป็นผู้มีการเสียสละสูงกว่าชั้นปีอื่น ส่วนพฤติกรรมความรับผิดชอบ ต่ำกว่าเกณฑ์ในขณะที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นกลุ่มที่มีความรับผิดชอบสูงกว่าปีอื่น ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความเห็นว่าอาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นนักศึกษาใหม่ที่มีพฤติกรรมเชื่อฟังคำสั่งสอนของครูดีมีกรับคำสั่งฝ่ายเดียว แต่ลักษณะพฤติกรรมนี้อาจจะเปลี่ยนแปลงไป สำหรับพฤติกรรมด้านความอดทน พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ไม่แตกต่างกันในแต่ละชั้นปี

วรรณิ์ จันทร์สว่าง และ สุภาณี อ่อนชื่นจิตร (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 9 ด้าน คือ ความรับผิดชอบ ความเคารพในสิทธิมนุษยชน ความสามัคคี ความมีระเบียบวินัย ความเมตตากรุณา ความซื่อสัตย์ ความอดุสาหะ ความยุติธรรมและความเสียสละ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาล ของคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ทุกชั้นปี จำนวน 294 คน ผลการศึกษา พบว่า ก่อนและหลังเรียนในแต่ละชั้นปี นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ในลักษณะพึงประสงค์เกือบทุกเรื่องของคุณลักษณะทั้ง 9 ด้าน แต่คะแนนพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 และ 2 แตกต่างจากคะแนนพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ภาศิญา อ่อนดี (2539 : 72) ได้ศึกษาทักษะทางสังคมกับการปฏิบัติงานและมนุษยสัมพันธ์ของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลศิริราช สรุปผลด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่าพยาบาลที่มีทักษะทางสังคมสูง มีมนุษยสัมพันธ์สูงกว่าพยาบาลที่มีทักษะทางสังคมต่ำ

พรพรรณ สมิษฐ์ปัญญา (2539 : บทคัดย่อ) ศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของหัวหน้าหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร พบว่าหัวหน้าหอผู้ป่วยมีพฤติกรรมการตัดสินใจแบบ Consultativa II มากที่สุด ซึ่งหมายถึง ผู้นำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ทราบถึงปัญหาตลอดจนรวบรวมความคิดและข้อเสนอแนะจากกลุ่ม ผู้นำจะเป็นผู้ตัดสินใจเองและการตัดสินใจนั้นอาจจะเป็นผลหรือไม่ได้เป็นผลมาจากข้อมูลที่ได้จากผู้ใต้บังคับบัญชาก็ได้

ธัสมน นามวงษ์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ผลการสอนการพยาบาลโดยใช้กรณีศึกษาต่อความสามารถในการตัดสินใจ ในการพยาบาลที่เน้นจริยธรรม และการดูแลด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วยระยะสุดท้ายของนักศึกษาพยาบาล” ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการตัดสินใจในการพยาบาลที่เน้นจริยธรรม และการดูแลด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วยระยะสุดท้าย ของนักศึกษาพยาบาลในกลุ่มทดลอง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง และในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

วรวรรณ ทองสง (2540 : บทคัดย่อ) เรื่องการพัฒนาภาวะผู้นำทางศุาพยาบาลของรองศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด นิยมวิภาต พบว่าบริบททางสังคม วัฒนธรรมไทย ที่มีผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำ ส่วนหนึ่งเป็นไปตามสภาพเงื่อนไขของสังคม และกระบวนการกล่อมเกลாதงสังคมประกอบกับการได้ศึกษาวิชาชีพการพยาบาลซึ่งมีส่วนปลูกฝังความสำนึกรับผิดชอบต่อหน้าที่และการมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาลสำหรับวิธีการพัฒนาตนเองเพื่อเป็นผู้นำทางการพยาบาลเกิดจากความสำนึกรับผิดชอบต่อสถานภาพของวิชาชีพที่ต้องการพัฒนาวิชาชีพให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของวิชาชีพอื่น ๆ จึงตั้งเป้าหมายในการพัฒนาวิชาชีพการพยาบาล

โดยเริ่มต้นพัฒนาตนเองก่อนเพื่อให้มีความพร้อมที่จะเป็นผู้นำในการพัฒนาวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนคุณลักษณะและแบบภาวะผู้นำทางการพยาบาลนั้นจะเห็นได้ว่าคุณลักษณะที่เด่นชัดคือ เป็นผู้นำที่มีอำนาจ ชำนาญการ อาณาบารมี และมีวิสัยทัศน์

ยุพดี สมบูรณ์สิน (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องกิจกรรมที่ส่งเสริมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เครือข่ายภาคกลาง พบว่ากิจกรรมที่ส่งเสริมจริยธรรมที่พึงประสงค์ของวิชาชีพพยาบาล รวม 9 ด้าน คือ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเมตตา กรุณา ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสุภาพอ่อนโยน ด้านความเสียสละ ด้านความเคารพ ในความเป็นมนุษย์ ด้านความร่วมมือและรู้จักสามัคคี และด้านความอดทน ควรมีการสอดแทรกคุณธรรม และจริยธรรมทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งในชั้นเรียนสามารถกระทำได้ในทุกรายวิชา เช่น การอภิปรายกลุ่ม การใช้สถานการณ์สมมุติ การใช้กระบวนการกลุ่ม และใช้กรณีศึกษา ส่วนกิจกรรมนอกห้องเรียน ได้แก่การจัดสัปดาห์ความซื่อสัตย์ กิจกรรมส่งเสริมด้านเมตตา กรุณา เช่น ร่วมบริจาคเงินและสิ่งของ ฯลฯ

ขวัญฤดี จำช่อนัตย์ (2542 : 110) ศึกษาพฤติกรรมการความรับผิดชอบของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล พบว่าพฤติกรรมการความรับผิดชอบโดยรวม และเป็นรายด้านทุกด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและการกระทำของตนเอง ความรับผิดชอบต่อการศึกษาเล่าเรียน ความรับผิดชอบต่อสถาบัน และความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในระดับสูง

งานวิจัยต่างประเทศ

ชมิทท์ (Schmidt, 1985 : Abstract) ได้ศึกษาว่าระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาจากวิทยาลัยทางด้านศิลปศาสตร์ และนิสิตนักศึกษา จากวิทยาลัยทางด้านเทคโนโลยี ผลการศึกษา ปรากฏว่านิสิตนักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีที่สูงขึ้นของทั้งสองวิทยาลัยมีระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านิสิตนักศึกษาด้านเทคโนโลยี

อัลบานโน (Albano, 1987 : Abstract) ได้ทำการทดลองฝึกความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วยทักษะทางสมอง 4 ประการ คือ ทักษะด้านจินตนาการ (Imagery) ทักษะด้านอุปมา (Analogy) ทักษะด้านโยงความสัมพันธ์ (Association) และทักษะการเปลี่ยนรูป (Transformation) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นทหารสังกัดหน่วยสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ในรัฐนิวเจอร์ซีย์ จำนวน 66 คน โดยใช้แบบทดสอบของทอร์เรนซ์ ผลการทดลองพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น

อิรูริตา (Iruirita, 1994 : Abstract) ได้ศึกษาถึงการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพโดยใช้กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นพยาบาลผู้บริหารระดับสูง ขององค์การพยาบาลใน

ประเทศออสเตรเลีย จำนวน 32 คน พบว่า การฝึกตนเองให้มีคุณลักษณะของผู้นำและความสามารถในการเป็นผู้นำเป็นสิ่งสำคัญ รวมถึงการมีค่านิยมของตนเอง ต่อวิชาชีพพยาบาลและองค์กร โดยมีความเชื่อว่าสามารถทำสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ดีที่สุดได้ และการยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรช่วยทำให้เป็นผู้นำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เฮลเบิร์ก (Helberg, 1995 : 2796 – A) ได้ทำการศึกษาการตัดสินใจร่วมกันของครูที่เป็นคณะทำงาน ผลการวิจัยพบว่าการทำงานที่ได้ตัดสินใจร่วมกันโดยทุกคนมีส่วนร่วมจะก่อให้เกิดการพัฒนางานมากกว่าการมีปัจจัยอื่น

สรุป

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมา พอจะสรุปได้ดังนี้

1. ด้านความรับผิดชอบ เป็นคุณลักษณะที่มีความสำคัญยิ่งต่อการประกอบวิชาชีพการพยาบาลซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องปลูกฝังให้เกิดกับทุกคน เพราะเมื่อบุคคลมีความรับผิดชอบหากจะต้องปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ก็ย่อมสามารถทำงานให้สำเร็จเป็นที่เชื่อถือ และนำมาซึ่งความสำเร็จของชีวิตการทำงานในที่สุด นอกจากนั้นความรับผิดชอบยังเป็นเครื่องแสดงถึงความเป็นผู้มีวุฒิภาวะด้านอุปนิสัยและเป็นส่วนประกอบที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตในสังคม ซึ่งถ้าทุกคนในสังคมรู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ต่าง ๆ อย่างดีแล้ว ก็ย่อมทำให้เกิดสันติ ตลอดจนความเจริญงอกงามขึ้นในสังคม (วารี ศิริเจริญ, 2536 : 35)

2. ด้านมนุษยสัมพันธ์ มนุษยสัมพันธ์เป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้ผู้นำประสบความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้า ผู้นำควรจะต้องใส่ใจกับศิลปะของการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ทำความเข้าใจกับธรรมชาติของคนโดยเฉพาะในเรื่องความต้องการของมนุษย์และการจูงใจหัวใจของมนุษยสัมพันธ์ คือ การที่ผู้นำเป็นคนที่มีจรรยา รู้จักเพื่อนร่วมงาน และรู้จักความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ด้วย

3. ด้านความสามารถในการตัดสินใจ การตัดสินใจเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้นำหรือผู้บริหาร เพราะการตัดสินใจเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งผลของการตัดสินใจจะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของงาน ซึ่งผู้นำหรือผู้บริหารจะต้องใช้ความสามารถในการตัดสินใจให้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ นอกจากนั้นการตัดสินใจยังเป็นกลยุทธ์สำคัญของพยาบาลทุกคน พึงมีทักษะเพราะการแก้ไขปัญหาหรือการตัดสินใจที่ดี ย่อมแสดงถึงความสามารถในการทำงานได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ทำให้เกิดการยอมรับจากบุคคลที่เกี่ยวข้องและผู้รับบริการ การที่พยาบาลแก้ไขปัญหาาระบบงานที่ยุ่งยากซับซ้อนได้นั้น พยาบาลจะต้องสามารถระบุปัญหาได้ชัดเจนและค้นหาสาเหตุของผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการแก้ไขนั้นได้ (เรมวณ นันท์สุภยวัฒน์, 2542 : 167)

4.ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในด้านการพยาบาล ยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัยไว้ แต่จากการศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้องพอจะสรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นศักยภาพที่มีอยู่ในตัวของทุกคน ซึ่งต้องได้รับการกระตุ้นให้ศักยภาพ ส่วนนี้เจริญเติบโตและพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพและสามารถส่งเสริมให้พัฒนาขึ้นได้ด้วยการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ เป็นผู้ทำกิจกรรมและฝึก ปฏิบัติด้วยตนเองไม่ว่าจะเป็นการฝึกรายบุคคลหรือรายกลุ่มก็สามารถทำให้พัฒนาความคิด สร้างสรรค์ให้สูงขึ้นได้ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2541 : 25)

5.ด้านจริยธรรม มีผู้ทำวิจัยไว้หลากหลาย พอจะสรุปได้ว่า ค่านิยมด้านจริยธรรมของ บุคคล มีความแตกต่างกันไปตาม เพศ สถาบัน การศึกษา ลักษณะสาขาวิชาแต่อย่างไรก็ตาม ในด้านการพยาบาลนั้นจะเห็นได้ว่าการให้บริการด้านการพยาบาลไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใด พยาบาลจะต้องมีจริยธรรมสูง เช่นในด้านความซื่อสัตย์ เพราะจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์จะ ช่วยให้พยาบาลรู้จักให้การปฏิบัติต่อเพื่อนมนุษย์ได้ถูกต้องเป็นธรรม โดยเฉพาะต่อผู้รับบริการ ผู้ร่วมงาน องค์กร และสังคม

จากที่กล่าวมานั้นจะเห็นว่าความเป็นผู้นำจะต้องมีลักษณะผสมผสานด้วยคุณลักษณะ ต่าง ๆ หลายประการ เช่น ด้านความรับผิดชอบ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความสามารถในการ ตัดสินใจ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และด้านจริยธรรม ตามที่ผู้วิจัยได้ศึกษาซึ่งถ้าแต่ละ คุณลักษณะนั้นได้รับการพัฒนา ก็จะทำให้คุณลักษณะความเป็นผู้นำมีมากขึ้น โดยเฉพาะในด้ว นการพยาบาลเพราะการพยาบาลเป็นกิจกรรมที่ต้องดูแลช่วยเหลือบุคคลด้านสุขภาพตั้งแต่ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมเป็นสำคัญ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ด้านความรับผิดชอบ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความสามารถในการ ตัดสินใจ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และด้านจริยธรรม เนื่องจากยังไม่เคยมีใครทำมาก่อน ดังที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า จะนำไปเป็นแนวทางในการ ปรับปรุงการเรียนการสอนตลอดจนเป็นแนวทางในการปลูกฝังอบรมและเสริมสร้างนักศึกษา พยาบาลตำรวจให้มีลักษณะของความเป็นผู้นำด้านวิชาชีพ มีคุณสมบัติของพลเมืองที่ดีสามารถ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีสมรรถภาพ

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการดำเนินการวิจัย เรื่อง ลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาหาตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์ต่อตัวแปรตาม การวิจัยเป็นการเก็บข้อมูลจากเอกสาร โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่นำมาศึกษา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 3.1 กรอบแนวคิด
- 3.2 ประชากร
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 กรอบแนวคิด

ได้ทำการศึกษากลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 1 ถึง ปีที่ 3 ปีการศึกษา 2550 ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ (ปีการศึกษา 2550 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ มีนักศึกษาพยาบาลเข้ารับการศึกษ จำนวนทั้งสิ้น 3 ชั้นปี) โดยวิเคราะห์ถึงตัวแปร ที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ โดยมีกรอบแนวคิดดังต่อไปนี้

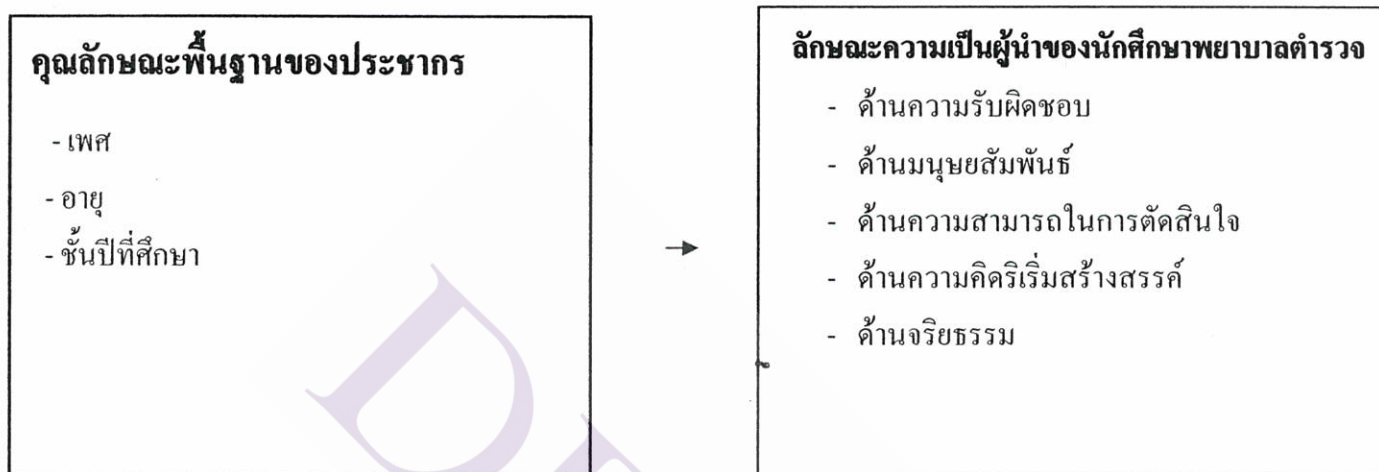
กรอบแนวความคิดการวิจัย

จากตัวแปรดังกล่าวสามารถแสดงเป็นกรอบแนวความคิดในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ได้ดังนี้

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

ภาพที่ 3.1 กรอบแนวความคิดการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ
ในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ

3.2 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 1 ถึง ปีที่ 3 ในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ปีการศึกษา 2550 จำนวนทั้งสิ้น 189 คน โดยจะทำการศึกษาลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ซึ่งแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้รวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่งคือ

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มนักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ จำนวนทั้งสิ้น 189 คน

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) จากหนังสือ วารสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งลักษณะของคำถามเป็นแบบปลายปิดและปลายเปิด แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1: ข้อมูลส่วนบุคคลและสภาพนักศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

เป็นการถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด มีจำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2: ลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาล

ตำรวจ

เป็นแบบสอบถามปลายปิด ใช้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ 5 ด้าน ดังนี้

ด้านความรับผิดชอบ	ได้แก่ ข้อที่ 1-6
ด้านมนุษยสัมพันธ์	ได้แก่ ข้อที่ 7-12
ด้านความสามารถในการตัดสินใจ	ได้แก่ ข้อที่ 13-18
ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	ได้แก่ ข้อที่ 19-24
ด้านจริยธรรม	ได้แก่ ข้อที่ 25-30

แบบสอบถามในตอนี่ 2 นี้มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินแบบลิเคอร์ท (Likert Scale) จะมีจำนวนคำถามทั้งสิ้น 30 ข้อ โดยกำหนดน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกสำหรับแบบสอบถาม ดังนี้

- 5 หมายถึงระดับการปฏิบัติ มากที่สุด
- 4 หมายถึงระดับการปฏิบัติ มาก
- 3 หมายถึงระดับการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึงระดับการปฏิบัติ น้อย
- 1 หมายถึงระดับการปฏิบัติ น้อยที่สุด

เกณฑ์การแบ่งช่วงระดับคะแนนด้วยวิธีการหาความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\text{อันตรภาคชั้น} = \frac{\text{ค่าพิสัย}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5-1}{5} = 1.80$$

จึงแบ่งระดับคะแนนจากแบบสอบถามที่วัด ได้ออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
1.00-1.80	หมายถึง ลักษณะความเป็นผู้นำ อยู่ในระดับน้อยที่สุด
1.81-2.61	หมายถึง ลักษณะความเป็นผู้นำ อยู่ในระดับน้อย
2.62-3.42	หมายถึง ลักษณะความเป็นผู้นำ อยู่ในระดับปานกลาง
3.43-4.23	หมายถึง ลักษณะความเป็นผู้นำ อยู่ในระดับมาก
4.24-5.00	หมายถึง ลักษณะความเป็นผู้นำ อยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3: ข้อมูลแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

เป็นคำถามแบบปลายเปิดให้นักศึกษาพยาบาลตำรวจแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเพื่อนำเอาข้อเสนอแนะที่นักศึกษาพยาบาลแสดงความคิดเห็นนั้นนำมาใช้ประโยชน์ต่อไป

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากที่ปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์แล้วผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย โดยมีขั้นตอนดังนี้ คือ

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ไปแจกให้กลุ่มประชากรที่ใช้ศึกษา คือ นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 1 ถึง ปีที่ 3 ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ จำนวนประชากรทั้งสิ้น 189 คน ใช้ระยะเวลาการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2550 ถึงเดือน มกราคม พ.ศ. 2551 โดยส่งแบบสอบถามให้ประชากรจำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด
2. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบสอบถามที่ได้รับ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัย SPSS for Windows เพื่อหาค่าสถิติ ดังนี้

3.5.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- 3.5.1.1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการนำเสนอข้อมูลในรูปของค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage)

3.5.1.2 ข้อมูลลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัย
พยาบาลตำรวจ โดยการนำเสนอข้อมูลในรูปของค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage)
ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Standard Diviation (S.D.)

3.5.1.3 ข้อมูลความคิดเห็นเพิ่มเติมจากกลุ่มตัวอย่างและข้อเสนอแนะเป็นคำถาม
แบบปลายเปิด โดยการนำเสนอข้อมูลในรูปของค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษา เรื่องลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจโดยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 189 คน สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอในแต่ละส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

แสดงข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 189 คนสามารถแสดงรายละเอียดได้ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ และชั้นปีที่ศึกษา (189 คน)

เพศ อายุ และชั้นปีที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	21	11.1
หญิง	186	88.9
รวม	189	100.0
อายุ		
18 – 19 ปี	12	6.3
19 – 20 ปี	101	53.5
20 – 22 ปี	76	40.2
รวม	189	100.0
ชั้นปีที่ศึกษา		
ชั้นปีที่ 1	58	30.7
ชั้นปีที่ 2	68	36.0
ชั้นปีที่ 3	63	33.3
รวม	189	100.0

จากตารางที่ 4.2 ด้านเพศ พบว่าเพศชายจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 และเพศหญิงจำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 88.9

ด้านอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 19 – 20 ปี จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4 รองลงมาคือกลุ่มที่มีอายุ 20 – 22 ปี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2 และจำนวนน้อยที่สุดจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3

ด้านชั้นปีที่ศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ชั้นปีที่ 2 มีจำนวน 68 คนคิดเป็นร้อยละ 36.0 รองลงมาคือชั้นปีที่ 3 จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 และจำนวนน้อยที่สุดคือชั้นปีที่ 1 จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 30.7

ส่วนที่ 2 ลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ
 ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาล
 ตำรวจด้านความรับผิดชอบ

ลักษณะความเป็นผู้นำของ นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านความรับผิดชอบ	ระดับความคิดเห็น					ค่า เฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ลักษณะ ความเป็น ผู้นำ
	มาก ที่สุด (%)	มาก (%)	ปาน กลาง (%)	น้อย (%)	น้อย ที่สุด (%)			
1.ทำงานที่ได้รับมอบหมาย จากอาจารย์ได้สำเร็จ ทันเวลาที่กำหนด	23.8	65.6	10.1	0.0	0.5	4.12	0.611	มาก
2.ให้ความเอาใจใส่ต่อการ เรียนภาคทฤษฎีและการฝึก ภาคปฏิบัติการพยาบาล	20.1	72.0	7.4	0.5	0.0	4.12	0.533	มาก
3.ท่านคิดว่าจะรับผิดชอบต่อ ผลที่เกิดจากการกระทำของ ตนเองทุกครั้ง	34.4	60.8	4.8	0.0	0.0	4.30	0.553	มาก ที่สุด
4.เป็นคนตรงต่อเวลาในการ ปฏิบัติงาน	27.0	58.2	14.8	0.0	0.0	4.02	0.668	มาก
5.ปฏิบัติตามกฎระเบียบของ วิทยาลัยพยาบาลอย่างเคร่ง ครัด	21.7	60.3	16.4	1.6	0.0	4.31	0.613	มาก ที่สุด
6.ให้ความสำคัญต่อผู้ป่วย และดูแลเอาใจใส่อย่างดี	39.2	52.9	7.9	0.0	0.0	4.39	0.541	มาก ที่สุด
รวมด้านความรับผิดชอบ						4.39	0.541	มาก ที่สุด

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านความ
รับผิดชอบโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นผู้นำเท่ากับ 4.39 โดยมี
ลักษณะความเป็นผู้นำมากที่สุดคือให้ความสำคัญต่อผู้ป่วยและดูแลเอาใจใส่อย่างดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
4.39 รองลงมาคือ ปฏิบัติตามกฎระเบียบของวิทยาลัยพยาบาลอย่างเคร่งครัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31
และน้อยที่สุดคือเป็นคนตรงต่อเวลาในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาล
 ดำรงตำแหน่งด้านมนุษยสัมพันธ์

ลักษณะความเป็นผู้นำของ นักศึกษาพยาบาลดำรง ตำแหน่งด้านมนุษยสัมพันธ์	ระดับความคิดเห็น					ค่า เฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ลักษณะ ความเป็น ผู้นำ
	มากที่สุด (%)	มาก (%)	ปาน กลาง (%)	น้อย (%)	น้อย ที่สุด (%)			
1. ท่านปฏิบัติต่อผู้ป่วยเป็น อย่างดีด้วยความเต็มใจ	47.6	50.3	2.1	0.0	0.0	4.46	0.540	มาก ที่สุด
2. ให้ความเป็นกันเองกับ ผู้ป่วยทุกครั้งที่ท่านได้ทำ การพยาบาล	45.0	50.3	4.8	0.0	0.0	4.40	0.581	มาก ที่สุด
3. ท่านให้ความช่วยเหลือ ผู้ป่วยและผู้ร่วมงาน โดยไม่ หวังผลตอบแทน	48.1	48.1	3.7	0.0	0.0	4.44	0.568	มาก ที่สุด
4. ท่านสามารถทำงาน ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี ความสุข	31.7	60.8	7.4	0.0	0.0	4.24	0.578	มาก ที่สุด
5. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมที่ทาง วิทยาลัยพยาบาลตำรวจจัด ขึ้นทุกครั้ง	38.6	51.3	10.1	0.0	0.0	4.29	0.638	มาก ที่สุด
6. ท่านเต็มใจช่วยเหลือเพื่อน ทุกครั้งที่ได้รับคำร้องขอ	38.1	52.9	9.0	0.0	0.0	4.29	0.623	มาก ที่สุด
รวมด้านมนุษยสัมพันธ์						4.51	0.512	มาก ที่สุด

จากตารางที่ 4.3 พบว่าลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นผู้นำเท่ากับ 4.51 โดยมีลักษณะความเป็นผู้นำมากที่สุด คือท่านปฏิบัติต่อผู้ป่วยเป็นอย่างดีด้วยความเต็มใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 รองลงมาคือท่านให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยและผู้ร่วมงานโดยไม่หวังผลตอบแทน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 และน้อยที่สุดคือท่านสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาล
 ดำรงด้านความสามารถในการตัดสินใจ

ลักษณะความเป็นผู้นำของ นักศึกษาพยาบาลดำรง ด้านความสามารถในการ ตัดสินใจ	ระดับความคิดเห็น					ค่า เฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ลักษณะ ความเป็น ผู้นำ
	มาก ที่สุด (%)	มาก (%)	ปาน กลาง (%)	น้อย (%)	น้อยที่สุด (%)			
1.มีการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบก่อนการตัดสินใจ ในการแนะนำผู้ป่วยทุกครั้ง	22.2	65.1	12.7	0.0	0.0	4.10	0.585	มาก
2.ท่านคำนึงถึงผลกระทบที่ จะตามมาทุกครั้งก่อน ตัดสินใจทำการใดๆเสมอ	29.1	59.3	11.6	0.0	0.0	4.17	0.616	มาก
3.ท่านสามารถตัดสินใจ เลือกแนวทางที่เกิด ประโยชน์แก่ผู้รับบริการให้ มากที่สุด	20.6	66.1	12.7	0.5	0.0	4.07	0.593	มาก
4.ก่อนตัดสินใจทุกครั้งท่าน จะพิจารณาหาทางเลือก หลายๆทางเสมอ	17.5	64.0	18.0	0.5	0.0	3.98	0.614	มาก
5.ผลที่เกิดจากการตัดสินใจ ของท่านสามารถนำไปสู่การ ปฏิบัติงานได้	13.8	67.7	18.0	0.5	0.0	3.95	0.581	มาก
6.ได้มีการระดมความคิด จากทีมงานก่อนแล้วจึงนำมา หาข้อสรุปก่อนการตัดสินใจ	18.5	60.8	19.0	1.6	0.0	3.96	0.663	มาก
รวมด้านความสามารถใน การตัดสินใจ						4.22	0.577	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านความสามารถในการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นผู้นำเท่ากับ 4.22 โดยมีลักษณะความเป็นผู้นำมากที่สุด คือท่านคำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมาทุกครั้งก่อนตัดสินใจทำการใดๆเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 รองลงมาคือมีการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบก่อนการตัดสินใจในการแนะนำผู้ป่วยทุกครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 และน้อยที่สุดคือผลที่เกิดจากการตัดสินใจของท่านสามารถนำไปสู่การปฏิบัติงานได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาล
สำรวจด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ลักษณะความเป็นผู้นำของ นักศึกษาพยาบาลสำรวจ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	ระดับความคิดเห็น					ค่า เฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ลักษณะ ความเป็น ผู้นำ
	มาก ที่สุด (%)	มาก (%)	ปาน กลาง (%)	น้อย (%)	น้อย ที่สุด (%)			
1. ท่านได้นำแนวคิดใหม่ๆมา ปรับปรุงประยุกต์ใช้ในการ เรียนและการฝึกปฏิบัติอย่าง เหมาะสม	7.9	58.2	32.8	1.1	0.0	3.73	0.616	มาก
2. ท่านมีการปรับปรุงพัฒนา ตนเองให้ทันต่อความก้าวหน้า ทางวิชาการเสมอ	9.5	60.3	29.1	1.1	0.0	3.78	0.619	มาก
3. ท่านมักแสดงความคิดเห็น ในเชิงสร้างสรรค์	7.9	58.7	32.8	0.5	0.0	3.74	0.603	มาก
4. ท่านยอมรับในสิ่งใหม่ๆที่ เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติ การพยาบาลและการศึกษา	26.5	60.3	12.7	0.5	0.0	4.13	0.631	มาก
5. ท่านเป็นผู้ชอบทดลอง ปฏิบัติในสิ่งแปลกใหม่และ นำมาใช้ในการพัฒนาการเรียน ของท่าน	15.3	48.7	32.8	3.2	0.0	3.76	0.745	มาก
6. ท่านนำข้อมูลที่ได้จาก การศึกษาค้นคว้าไปคิดริเริ่ม หาวิธีการแก้ไขและปรับปรุง การเรียนและการปฏิบัติ การพยาบาล	11.1	52.4	34.9	1.6	0.0	3.73	0.673	มาก
รวมด้านความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์						3.92	0.595	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นผู้นำเท่ากับ 3.92 โดยมีลักษณะความเป็นผู้นำมากที่สุด คือท่านยอมรับในสิ่งใหม่ๆที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติการพยาบาลและการศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 รองลงมาคือท่านมีการปรับปรุงพัฒนาตนเองให้ทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 และน้อยที่สุดมีเท่ากับ 2 ค่า คือท่านได้นำแนวคิดใหม่ๆมาปรับปรุงประยุกต์ใช้ในการเรียนและการฝึกปฏิบัติอย่างเหมาะสม และท่านนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าไปคิดริเริ่มหาวิธีการแก้ไขและปรับปรุงการเรียนและการปฏิบัติการพยาบาล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาล
 ดำรงด้านจริยธรรม

ลักษณะความเป็นผู้นำของ นักศึกษาพยาบาลดำรง ด้านจริยธรรม	ระดับความคิดเห็น					ค่า เฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ลักษณะ ความเป็น ผู้นำ
	มาก ที่สุด (%)	มาก (%)	ปาน กลาง (%)	น้อย (%)	น้อย ที่สุด (%)			
1.ท่านปฏิบัติต่อผู้ป่วยหรือผู้ มารับบริการด้วยอัธยาศัย ไมตรีที่ดี	49.9	46.6	3.7	0.0	0.0	4.46	0.569	มาก ที่สุด
2.ทุกครั้งที่ท่านได้ ปฏิบัติกรพยาบาลท่านจะ ให้กำลังใจแก่ผู้ป่วยเสมอ	41.3	52.9	5.8	0.0	0.0	4.35	0.589	มาก ที่สุด
3.ท่านปฏิบัติต่อผู้ป่วยทุกคน อย่างเท่าเทียมกัน	46.6	49.2	4.2	0.0	0.0	4.42	0.575	มาก ที่สุด
4.ท่านให้ความเคารพต่อครู อาจารย์ตลอดจนนักศึกษา พยาบาลรุ่นพี่	53.4	41.8	4.8	0.0	0.0	4.49	0.589	มาก ที่สุด
5.ท่านปฏิบัติตามกรอบ จรรยาบรรณของอาชีพ พยาบาลมาโดยตลอด	46.0	47.1	6.9	0.0	0.0	4.39	0.615	มาก ที่สุด
6.ท่านเป็นผู้ที่รักษาความลับ ของผู้ป่วยโดยปฏิบัติอย่าง เคร่งครัด	41.3	47.6	11.1	0.0	0.0	4.30	0.660	มาก
รวมด้านจริยธรรม						4.54	0.530	มาก ที่สุด

จากตารางที่ 4.6 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นผู้นำเท่ากับ 4.54 โดยมีลักษณะความเป็นผู้นำมากที่สุดคือท่านให้ความเคารพต่อครูอาจารย์ตลอดจนนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 รองลงมาคือท่านปฏิบัติต่อผู้ป่วยหรือผู้มารับบริการด้วย อธิยาศัยไมตรีที่ดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 และน้อยที่สุดคือท่านเป็นผู้ที่รักษาความลับของผู้ป่วยโดยปฏิบัติอย่างเคร่งครัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ โดยรวมทุกด้าน (189 คน)

ลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับลักษณะความเป็นผู้นำ
1.ด้านความรับผิดชอบ	4.39	0.541	มากที่สุด
2.ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.51	0.512	มากที่สุด
3.ด้านความสามารถในการตัดสินใจ	4.22	0.577	มาก
4.ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.92	0.595	มาก
5.ด้านจริยธรรม	4.54	0.530	มากที่สุด
รวมลักษณะความเป็นผู้นำ	4.32	0.550	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 พบว่าลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ โดยรวมแต่ ละด้านดังนี้

ด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นผู้นำเท่ากับ 4.39 อยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านมนุษยสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นผู้นำ เท่ากับ 4.51 อยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านความสามารถในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นผู้นำ เท่ากับ 4.22 อยู่ใน ระดับมาก

ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นผู้นำ เท่ากับ 3.92 อยู่ในระดับ มาก

ด้านจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นผู้นำ เท่ากับ 4.54 อยู่ในระดับมากที่สุด

รวมลักษณะความเป็นผู้นำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 อยู่ในระดับมากที่สุด

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1: ลักษณะของประชากรศาสตร์ด้านเพศของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกัน มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ สามารถแสดงรายละเอียดได้ดังตาราง 4.8

H_0 : เพศที่แตกต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจที่ไม่แตกต่างกัน

H_1 : เพศที่แตกต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านความรับผิดชอบต่อเพศ

เพศ	รวมด้านความรับผิดชอบต่อ		
	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
ชาย	21	4.14	0.573
หญิง	168	4.42	0.530
รวม	189	4.39	0.541

จากตารางที่ 4.8 พบว่าการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านความรับผิดชอบต่อ เพศ ผลการทดสอบพบว่า เพศแตกต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำต่างกัน โดยเพศหญิงมีความเป็นผู้นำด้านความรับผิดชอบต่อสูงกว่าเพศชาย

**ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษา
พยาบาลตำรวจด้านมนุษยสัมพันธ์กับเพศ**

เพศ	รวมด้านมนุษยสัมพันธ์		
	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
ชาย	21	4.43	0.507
หญิง	168	4.52	0.513
รวม	189	4.51	0.512

จากตารางที่ 4.9 พบว่าการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านมนุษยสัมพันธ์ กับ เพศ ผลการทดสอบพบว่าเพศที่แตกต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านมนุษยสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีความเป็นผู้นำด้านมนุษยสัมพันธ์สูงกว่าเพศชาย

**ตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษา
พยาบาล ตำรวจด้านความสามารถในการตัดสินใจกับเพศ**

เพศ	รวมด้านความสามารถในการตัดสินใจ		
	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
ชาย	21	4.14	0.573
หญิง	168	4.23	0.579
รวม	189	4.22	0.577

จากตารางที่ 4.10 พบว่าการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านความสามารถในการตัดสินใจ กับ เพศ ผลการทดสอบพบว่า เพศที่แตกต่างกันมีความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านความสามารถในการตัดสินใจที่แตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีความเป็นผู้นำด้านความสามารถในการตัดสินใจสูงกว่าเพศชาย

ตารางที่ 4.11 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์กับเพศ

เพศ	รวมด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์		
	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
ชาย	21	4.05	0.669
หญิง	168	3.90	0.586
รวม	189	3.92	0.595

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กับ เพศ ผลการทดสอบพบว่า เพศที่แตกต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่แตกต่างกัน โดยเพศชายมีความเป็นผู้นำด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สูงกว่าเพศหญิง

ตารางที่ 4.12 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษา
พยาบาลตำรวจด้านจริยธรรมกับเพศ

เพศ	รวมด้านจริยธรรม		
	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
ชาย	21	4.43	0.676
หญิง	168	4.56	0.510
รวม	189	4.54	0.530

จากตารางที่ 4.12 พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านจริยธรรม กับ เพศ ผลการทดสอบพบว่า เพศที่แตกต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านจริยธรรมที่แตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีความเป็นผู้นำด้านจริยธรรมสูงกว่าเพศชาย

การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2: ลักษณะของประชากรศาสตร์ด้านอายุของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกัน มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ สามารถแสดงรายละเอียดได้ดังตารางที่ 4.13

H_0 : อายุที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจที่ไม่แตกต่างกัน

H_1 : อายุมีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.13 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาล ตำรวจด้านความรับผิดชอบกับอายุ

อายุ	ด้านความรับผิดชอบ		
	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
18 – 19 ปี	12	4.58	0.515
19 – 20 ปี	101	4.40	0.531
20 – 22 ปี	76	4.36	0.559
รวม	189	4.39	0.541

จากตารางที่ 4.13 พบว่าการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านความรับผิดชอบกับอายุ ผลการทดสอบพบว่า อายุที่แตกต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านความรับผิดชอบที่แตกต่างกัน โดยช่วงอายุ 18-19 ปี มีลักษณะความเป็นผู้นำด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับสูงสุด ๕

ตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษา
พยาบาลตำรวจด้านมนุษยสัมพันธ์กับอายุ

อายุ	ด้านมนุษยสัมพันธ์		
	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
18 – 19 ปี	12	4.50	0.522
19 – 20 ปี	101	4.49	0.502
20 – 22 ปี	76	4.55	0.526
รวม	189	4.51	0.512

จากตารางที่ 4.14 พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านมนุษยสัมพันธ์ กับอายุ ผลการทดสอบพบว่า อายุที่แตกต่างกัน มีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านมนุษยสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน โดยช่วงอายุ 20-22 ปี มีลักษณะความเป็นผู้นำด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงสุด

**ตารางที่ 4.15 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษา
พยาบาลตำรวจด้านความสามารถในการตัดสินใจกับอายุ**

อายุ	ด้านความสามารถในการตัดสินใจ		
	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
18 – 19 ปี	12	4.33	0.492
19 – 20 ปี	101	4.22	0.576
20 – 22 ปี	76	4.21	0.596
รวม	189	4.22	0.577

จากตารางที่ 4.15 พบว่าการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านความสามารถในการตัดสินใจ กับอายุ ผลการทดสอบพบว่า อายุที่แตกต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านความสามารถในการตัดสินใจแตกต่างกัน โดยช่วงอายุ 18-19 ปีมีลักษณะความเป็นผู้นำด้านความสามารถในการตัดสินใจอยู่ในระดับสูงสุด

ตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษา
พยาบาลตำรวจด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์กับอายุ

อายุ	ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์		
	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
18 – 19 ปี	12	4.17	0.577
19 – 20 ปี	101	3.91	0.602
20 – 22 ปี	76	3.88	0.588
รวม	189	3.92	0.595

จากตารางที่ 4.16 พบว่าการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กับอายุ ผลการทดสอบพบว่า อายุที่แตกต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่แตกต่างกัน โดยช่วงอายุ 18-19 ปี มีลักษณะความเป็นผู้นำด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อยู่ในระดับสูงสุด

ตารางที่ 4.17 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษา
พยาบาลตำรวจด้านจริยธรรมกับอายุ

อายุ	ด้านจริยธรรม			ค่าสถิติจาก การคำนวณ (F)	ค่าระดับ นัยสำคัญ (Sig.)
	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)		
18 – 19 ปี	12	4.75	0.622	1.509	0.224
19 – 20 ปี	101	4.50	0.541		
20 – 22 ปี	76	4.58	0.497		
รวม	189	4.54	0.530		

จากตารางที่ 4.17 พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านจริยธรรม กับอายุ ผลการทดสอบพบว่าอายุที่แตกต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านจริยธรรมที่แตกต่างกัน โดยช่วงอายุ 18-19 ปี มีลักษณะ ความเป็นผู้นำด้านจริยธรรมในระดับสูงสุด

การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3: ลักษณะของประชากรศาสตร์ด้านชั้นปีที่ศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ สามารถแสดงรายละเอียดได้ดังตาราง 4.18

H_0 : ชั้นปีที่ศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ไม่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ

H_1 : ชั้นปีที่ศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ

ตารางที่ 4.18 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านความรับผิดชอบกับชั้นปีที่ศึกษา

ชั้นปีที่ศึกษา	ด้านความรับผิดชอบ		
	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
ชั้นปีที่ 1	58	4.34	0.548
ชั้นปีที่ 2	68	4.51	0.532
ชั้นปีที่ 3	63	4.30	0.528
รวม	189	4.39	0.541

จากตารางที่ 4.18 พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านความรับผิดชอบกับชั้นปีที่ศึกษา ผลการทดสอบพบว่า ชั้นปีที่ศึกษาที่แตกต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านความรับผิดชอบที่แตกต่างกัน โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีลักษณะความเป็นผู้นำด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับสูงสุด

ตารางที่ 4.19 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษา
พยาบาลตำรวจด้านมนุษยสัมพันธ์กับชั้นปีการศึกษา

ชั้นปีการศึกษา	ด้านมนุษยสัมพันธ์		
	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
ชั้นปีที่ 1	58	4.47	0.503
ชั้นปีที่ 2	68	4.60	0.493
ชั้นปีที่ 3	63	4.46	0.534
รวม	189	4.51	0.512

จากตารางที่ 4.19 พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านมนุษยสัมพันธ์ กับชั้นปีการศึกษา ผลการทดสอบพบว่า ชั้นปีที่ศึกษาที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านมนุษยสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีลักษณะความเป็นผู้นำด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงสุด

**ตารางที่ 4.20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษา
พยาบาลตำรวจด้านความสามารถในการตัดสินใจกับชั้นปีที่ศึกษา**

ชั้นปีที่ศึกษา	ด้านความสามารถในการตัดสินใจ		
	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
ชั้นปีที่ 1	58	4.33	0.574
ชั้นปีที่ 2	68	4.21	0.561
ชั้นปีที่ 3	63	4.14	0.592
รวม	189	4.22	0.577

จากตารางที่ 4.20 พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านความสามารถในการตัดสินใจ กับชั้นปีที่ศึกษา ผลการทดสอบพบว่า ชั้นปีที่ศึกษาที่แตกต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านความสามารถในการตัดสินใจที่แตกต่างกัน โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีลักษณะความเป็นผู้นำด้านความสามารถในการตัดสินใจอยู่ในระดับสูงสุด

ตารางที่ 4.21 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษา
พยาบาลตำรวจด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์กับชั้นปีที่ศึกษา

ชั้นปีที่ศึกษา	ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์		
	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
ชั้นปีที่ 1	58	4.12	0.595
ชั้นปีที่ 2	68	3.81	0.605
ชั้นปีที่ 3	63	3.84	0.545
รวม	189	3.92	0.595

จากตารางที่ 4.21 พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กับชั้นปีที่ศึกษา ผลการทดสอบพบว่า ชั้นปีที่ศึกษาที่ต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่แตกต่างกันโดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีลักษณะความเป็นผู้นำด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อยู่ในระดับสูงสุด

ตารางที่ 4.22 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษา
พยาบาลตำรวจด้านจริยธรรมกับชั้นปีที่ศึกษา

ชั้นปีที่ศึกษา	ด้านจริยธรรม		
	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
ชั้นปีที่ 1	58	4.52	0.599
ชั้นปีที่ 2	68	4.59	0.496
ชั้นปีที่ 3	63	4.52	0.503
รวม	189	4.54	0.530

จากตารางที่ 4.22 พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านจริยธรรม กับชั้นปีที่ศึกษา ผลการทดสอบพบว่า ชั้นปีที่ศึกษาที่แตกต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านจริยธรรมที่แตกต่างกัน โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีลักษณะความเป็นผู้นำด้านจริยธรรมอยู่ในระดับสูงสุด

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจโดยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 189 คน สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอในแต่ละส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการทำวิจัย

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้านเพศ ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 และเพศหญิงจำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 88.9

ด้านอายุ ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 19 – 20 ปี จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4 รองลงมาคือกลุ่มที่มีอายุ 20 – 22 ปี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2 และจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3

ด้านชั้นปีที่ศึกษา ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ชั้นปีที่ 2 มีจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 รองลงมาคือชั้นปีที่ 3 จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 และจำนวนน้อยที่สุด คือชั้นปีที่ 1 จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 30.7

ส่วนที่ 5.2 ลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ

5.2.1 ลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านความรับผิดชอบของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นผู้นำ เท่ากับ 4.39 โดยมีลักษณะความเป็นผู้นำมากที่สุดคือให้ความสำคัญต่อผู้ป่วยและดูแลเอาใจใส่อย่างดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 รองลงมาคือ ปฏิบัติตามกฎระเบียบของวิทยาลัยพยาบาลอย่างเคร่งครัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 และน้อยที่สุดคือเป็นคนตรงต่อเวลาในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02

5.2.2 ลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาล ตำรวจด้านมนุษยสัมพันธ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นผู้นำเท่ากับ 4.51 โดยมีลักษณะความเป็นผู้นำมากที่สุด คือท่านปฏิบัติต่อผู้ป่วยเป็นอย่างดีด้วยความเต็มใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 รองลงมาคือท่านให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยและผู้ร่วมงานโดยไม่หวังผลตอบแทนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 และน้อยที่สุดคือท่านสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24

!

5.2.3 ลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านความสามารถในการตัดสินใจของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านความสามารถในการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นผู้นำ เท่ากับ 4.22 โดยมีลักษณะความเป็นผู้นำมากที่สุด คือท่านคำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมาทุกครั้ง ก่อนตัดสินใจทำการใดๆเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 รองลงมาคือมีการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบก่อนการตัดสินใจในการแนะนำผู้ป่วยทุกครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 และน้อยที่สุดคือผลที่เกิดจากการตัดสินใจของท่านสามารถนำไปสู่การปฏิบัติงานได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95

5.2.4 ลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นผู้นำเท่ากับ 3.92 โดยมีลักษณะความเป็นผู้นำมากที่สุด คือท่านยอมรับในสิ่งใหม่ๆที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติการพยาบาลและการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 รองลงมาคือท่านมีการปรับปรุงพัฒนาตนเองให้ทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 และน้อยที่สุดมีเท่ากับ 2 ค่าคือท่านได้นำแนวคิดใหม่ๆมาปรับปรุงประยุกต์ใช้ในการเรียนและการฝึกปฏิบัติอย่างเหมาะสม และท่านนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าไปคิดริเริ่มหาวิธีการแก้ไขและปรับปรุงการเรียนและการปฏิบัติการพยาบาล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73

5.2.5 ลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านจริยธรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นผู้นำเท่ากับ 4.54 โดยมีลักษณะความเป็นผู้นำมากที่สุดคือท่านให้ความเคารพต่อครูอาจารย์ตลอดจนนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 รองลงมาคือท่านปฏิบัติต่อผู้ป่วยหรือผู้มารับบริการด้วยอัธยาศัยไมตรีที่ดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 และน้อยที่สุดคือท่านเป็นผู้ที่รักษาความลับของผู้ป่วยโดยปฏิบัติอย่างเคร่งครัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30

5.2.6 ลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ

ผลการศึกษา พบว่า ลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจโดยรวมแต่ละด้านดังนี้ ด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นผู้นำ เท่ากับ 4.39 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านมนุษยสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นผู้นำ เท่ากับ 4.51 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความสามารถในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นผู้นำ เท่ากับ 4.22 อยู่ในระดับมาก ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นผู้นำ เท่ากับ 3.92 อยู่ในระดับมาก ด้านจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นผู้นำ เท่ากับ 4.54 อยู่ในระดับมากที่สุด

ส่วนที่ 5.3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1: ลักษณะของประชากรศาสตร์ด้านเพศของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกัน มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ

1. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านความรับผิดชอบ กับ เพศ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการทดสอบพบว่า เพศต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำต่างกัน

2. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านมนุษยสัมพันธ์ กับ เพศ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการทดสอบพบว่า เพศต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำต่างกัน

3. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านความสามารถในการตัดสินใจ กับ เพศ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการทดสอบพบว่า เพศต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำต่างกัน

4. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กับ เพศ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการทดสอบพบว่า เพศต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำต่างกัน

5. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านจริยธรรม กับ เพศ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการทดสอบพบว่า เพศต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำ

การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2: ลักษณะของประชากรศาสตร์ด้านอายุของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกัน มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ

1.การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านความรับผิดชอบกับอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการทดสอบพบว่า อายุต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจต่างกัน

2.การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านมนุษยสัมพันธ์ กับอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการทดสอบพบว่า อายุต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจต่างกัน

3.การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านความสามารถในการตัดสินใจ กับอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการทดสอบพบว่า อายุต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจต่างกัน

4.การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กับอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการทดสอบพบว่า อายุต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจต่างกัน

5.การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านจริยธรรม กับอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการทดสอบพบว่า อายุต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจต่างกัน

การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3:ลักษณะของประชากรศาสตร์ด้านชั้นปีที่ศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ

1.การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านความรับผิดชอบกับชั้นปีที่ศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการทดสอบพบว่า ชั้นปีที่ศึกษาต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจต่างกัน

2.การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาล ตำรวจด้านมนุษยสัมพันธ์ กับชั้นปีที่ศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการทดสอบพบว่า ชั้นปีที่ศึกษาต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจต่างกัน

3.การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านความสามารถในการตัดสินใจ กับชั้นปีที่ศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการทดสอบพบว่า ชั้นปีที่ศึกษาต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจต่างกัน

4.การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาล ตำรวจด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กับชั้นปีที่ศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการทดสอบพบว่า ชั้นปีที่ศึกษาต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจต่างกัน

5.การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาล ตำรวจด้านจริยธรรม กับชั้นปีที่ศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการทดสอบพบว่า ชั้นปีที่ศึกษา ต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจต่างกัน

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัย

- 1.ทางวิทยาลัยพยาบาลตำรวจควรเพิ่มกิจกรรมการฝึกอบรมหลักสูตรการฝึกทักษะลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ
- 2.ทางวิทยาลัยพยาบาลตำรวจควรจัดให้นักศึกษาพยาบาลตำรวจมีการฝึกภาคปฏิบัติจริงในการดูแลผู้ป่วย โดยให้ฝึกจนมีความชำนาญและสามารถนำเอาทักษะที่ได้ไปใช้หลังจากจบหลักสูตร
- 3.ควรจะพัฒนาหลักสูตรการปฏิบัติการพยาบาลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นกว่าเดิมเพื่อทำให้นักศึกษาพยาบาลตำรวจ วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่จบหลักสูตรออกไปมีประสิทธิภาพที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณเพื่อทราบลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ซึ่งมีข้อจำกัดในเรื่องข้อมูล ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เชิงลึกและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการปฏิบัติงานได้มากยิ่งขึ้น จึงควรมีการศึกษาในหัวข้อเดียวกัน ด้วยวิธีการเชิงคุณภาพ

2. จำนวนคำถามในแบบสอบถามไม่ควรมีจำนวนมากนัก และควรเป็นคำถามที่ตรงประเด็น ตามที่ผู้สำรวจต้องการที่จะทราบ เนื่องจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะไม่ให้ความสำคัญกับการตอบแบบสอบถามจำนวนมาก เพราะต้องเสียเวลาตอบ ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ต้องการจะตอบ

3. ควรมีการศึกษาวิชาลัยหลักสูตรลักษณะความเป็นผู้นำเพิ่มเติม โดยศึกษาจากหลายๆสถาบัน และแยกวิเคราะห์เป็นแต่ละสถาบันเพื่อจะได้ทราบผลของแต่ละสถาบันว่าแตกต่างกันหรือไม่และทำให้ทราบถึงจุดเด่น – จุดด้อย ของแต่ละสถาบัน เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาและปรับปรุงให้สอดคล้องกับหลักสูตรของการศึกษาวิชาชีพพยาบาลตำรวจให้มากยิ่งขึ้น

4. ศึกษาวิเคราะห์ว่าลักษณะความเป็นผู้นำ 5 ด้านนั้นด้านใดมีความสำคัญมากที่สุดต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ โดยใช้ทฤษฎีทางจิตวิทยาเป็นหลักในการสร้างแบบสอบถามโดยให้สามารถวัดปัจจัยภายใน (Internal Factor) ที่มีอิทธิพลต่อลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ได้ชัดเจนขึ้น

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กวี วงศ์พุ่ม. (2542). **ภาวะผู้นำ** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : พี.เค.อินเตอร์ปริ้นท์
- กิตติ ตย์คานนท์. (2532). **เทคนิคการสร้างภาวะผู้นำ** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : ท็อปปริ้นท์.
- จุมพล หนิมพานิช. (2539). **“ความเป็นผู้นำ” ในเอกสารประกอบการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหาร**. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
- มัณฑุภา ว่องวีระ. (2541) **จริยธรรมกับพยาบาล**. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- ระจิตร์ นิคมรัฐและคณะ. (2530). **การศึกษาคูณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์**. กรุงเทพฯ : กองวิทยาลัยพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.
- รัตนา ทองสวัสดิ์. (2531). **วิชาชีพการพยาบาล**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเคียนสโตร์.
- เรมวอล นันท์ศุภวัฒน์. (2542). **ภาวะผู้นำทางการพยาบาลในองค์กร**. เชียงใหม่: นพบุรีการพิมพ์
- กวี วงศ์พุ่ม. (2542). **ภาวะผู้นำ** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : พี.เค.อินเตอร์ปริ้นท์
- จุมพล หนิมพานิช. (2539). **“ความเป็นผู้นำ” ในเอกสารประกอบการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหาร**. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
- มัณฑุภา ว่องวีระ. (2541) **จริยธรรมกับพยาบาล**. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- รัตนา ทองสวัสดิ์. (2531). **วิชาชีพการพยาบาล**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเคียนสโตร์.
- ระจิตร์ นิคมรัฐและคณะ. (2530). **การศึกษาคูณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์**. กรุงเทพฯ : กองวิทยาลัยพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.
- เรมวอล นันท์ศุภวัฒน์. (2542). **ภาวะผู้นำทางการพยาบาลในองค์กร**. เชียงใหม่: นพบุรีการพิมพ์
- วัชรวิ ฐวธรรม. (2539). **จิตวิทยาพัฒนาบุคคลิกภาพ (53 กลยุทธ์เสริมพลังตน)**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พลชัย.
- วิจิตร อวระกุล. (2527). **เทคนิคมนุษยสัมพันธ์**. กรุงเทพฯ : อ.อิทธิพล
- สิวลี ศิริไธ. (2537). **จริยศาสตร์สำหรับพยาบาล** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : นักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.**

กรุงเทพฯ: พรึทหวานกราฟฟิค จำกัด

อารี พันธุ์มณี. (2540). **คิดอย่างสร้างสรรค์** (พิมพ์ครั้งที่ 5) .กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ แกรมมี.

บทความ

กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2541,มกราคม-มิถุนายน). “ผู้นำกับการสร้างเสริมจริยธรรม.” **วารสาร
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราษบุรี,11,(1).**หน้า 11-19

นันทนา ธรรมบุญชัย. (2538, สิงหาคม-กันยายน). “คุณสมบัติของผู้นำยุคใหม่” **วารสารแนะแนว,
29, (160) .** หน้า 23-26.

ปรารงค์ทิพย์ อุจะรัตน์ และฉวีวรรณ โพธิ์ศรี. (2548,เมษายน-มิถุนายน). “พฤติกรรมกล้าแสดงออก
อย่างเหมาะสมของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล,” **วารสาร
พยาบาลศาสตร์,15,(4).**หน้า 53-58

วรรณิ จันท์สว่าง และสุภาณี อ่อนชื่นจิตร.(2536). **คุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษา
พยาบาลคณะพยาบาลศาสตร์**

วรรณารด แสงมณี.(2538, พฤษภาคม-มิถุนายน). “ผู้นำกับการบริหารงานในองค์กร” **วารสารเพิ่ม
ผลผลิต,33,(9) .**หน้า19-26.

นันทนา ธรรมบุญชัย. (2538, สิงหาคม-กันยายน). “คุณสมบัติของผู้นำยุคใหม่” **วารสารแนะแนว,
29, (160) .**หน้า 23-26.

ปรารงค์ทิพย์ อุจะรัตน์ และฉวีวรรณ โพธิ์ศรี. (2548,เมษายน-มิถุนายน). “พฤติกรรมกล้าแสดงออก
อย่างเหมาะสมของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล,” **วารสาร
พยาบาลศาสตร์, 15,(4).**หน้า 53-58

วรรณิ จันท์สว่าง และสุภาณี อ่อนชื่นจิตร.(2536). **คุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษา
พยาบาลคณะพยาบาลศาสตร์**

วรรณารด แสงมณี.(2538, พฤษภาคม-มิถุนายน). “ผู้นำกับการบริหารงานในองค์กร” **วารสารเพิ่ม
ผลผลิต, 33,(9) .**หน้า 19-26.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2541,สิงหาคม). “ความคิดสร้างสรรค์: ศักยภาพที่เสริมสร้างพัฒนาได้”
วารสารวิชาการ,1,(8) .หน้า 25.

วิทยาพยาบาลตำรวจ, (2538). “แผนปฏิบัติการวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ”. หน้า 38

วิภาดา คุณาวิกติกุล. (2539, มกราคม-มีนาคม). “ปฏิณกะ: ผู้นำทางการพยาบาลและโลคาภิวัตน์,”
พยาบาลสาร,23,(1). หน้า 50-52.

สุพล วังสินธุ์. (2538, มกราคม). “ยุทธวิธีเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์”, **วารสารแนะแนว,29,(156)**
หน้า 35-36

วิทยานิพนธ์

ดวงพร ศรีจันทร์วงศ์. (2540) **ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
นักศึกษาและสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยกับภาวะผู้นำของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัย
พยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข.** วิทยานิพนธ์ พย.ม (พยาบาลศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

รัชมน นามวงษ์. (2540). **ผลการสอนพยาบาลโดยใช้กรณีศึกษาต่อความสามารถในการตัดสินใจใน
การพยาบาลที่เน้นจริยธรรมและการดูแลด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วยระยะสุดท้ายของนัก
ศึกษาพยาบาล.** วิทยานิพนธ์ พย.ม (พยาบาลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร

ดวงพร ศรีจันทร์วงศ์. (2540) **ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
นักศึกษาและสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยกับภาวะผู้นำของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัย
พยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข.** วิทยานิพนธ์ พย.ม (พยาบาลศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

รัชมน นามวงษ์. (2540). **ผลการสอนพยาบาลโดยใช้กรณีศึกษาต่อความสามารถในการตัดสินใจใน
การพยาบาลที่เน้นจริยธรรมและการดูแลด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วยระยะสุดท้ายของนัก
ศึกษาพยาบาล.** วิทยานิพนธ์ พย.ม (พยาบาลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร

วรวรรณ ทองสง. (2540). **การพัฒนาภาวะผู้นำทางการพยาบาลของรองศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด
นิยมวิภาต.** วิทยานิพนธ์ พย.ม(พยาบาลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร

ภาษาต่างประเทศ

BOOKS

- Helberg, Susan L. (1995, March). **“A Study of Teacher’ Shared Decision-Making Staff,”**
Dissertation Abstracts International, 55,(09). P. 2796 – A
- Irurita, F.V. (1994, September). “ Optimism, Values and Commitment as forces in Nursing Leadership,” Journal of Nursing Administration. 24 (9) .p.61 – 70.
- Marriner, Ann. (1980). **Guide to Nursing Management. St. Louis** . The C.V. Mosby Company.
- Owens, Robert G. (1987). **Organizational Behavior in Education 3rd ed.** New Jersey :
 Prentice-Hall.
- Schmidt, J.A. (1985, September). **“Older and Wiser? A Longitudinal Study of the Impact of College on International Development, Journal of College Student Personnel,**
26 (5). P.388 – 394
- stuart-Kotze, Robin and rich Roskin. (1983). **Success Guide to Managerial Achievement.**
Verginia :Prentice-Hall.
- Albano, Charles. (1987). **The effects of An Experimental Training Program on The Creative Thinking of Adults.** Doctor’s Thesis. Temple University.

ชุดที่.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ โดยสอบถามนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 3 เพื่อให้ข้อมูลอันจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอน ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งจะนำไปใช้ปลูกฝังและอบรมให้นักศึกษาพยาบาลตำรวจ มีลักษณะของความเป็นผู้นำ การตอบแบบสอบถามนี้จะไม่มีผลกระทบต่อการเรียนของนักศึกษาแต่ประการใด ดังนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาจากผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ได้โปรดตอบแบบสอบถามด้วยความจริงมากที่สุด

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของนักศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ 5 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความสามารถในการตัดสินใจ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และด้านจริยธรรม

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ

รายงานวิจัยนี้จะสำเร็จไม่ได้ หากปราศจากความร่วมมือจากท่าน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี และขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นายสิทธิชัย หอมสนิท
 ร้อยตำรวจเอกสุทัศน์ หาญโยธา
 กลุ่มผู้จัดทำ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล(สภาพนักศึกษา)

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ (1). ชาย (2). หญิง

2. อายุ (1). 18-19 ปี (2). 19-20 ปี (3.) 20-22 ปี

3. ชั้นปีที่ศึกษา (1). ชั้นปีที่ 1 (2). ชั้นปีที่ 2 (3). ชั้นปีที่ 3

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ด้านความ
รับผิดชอบ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความสามารถในการตัดสินใจ ด้านความคิดริเริ่ม
สร้างสรรค์ และในด้านจริยธรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ตามระดับการปฏิบัติของท่าน

ข้อ ที่	ลักษณะความเป็นผู้นำ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
	ด้านความรับผิดชอบ					
1	ท่านทำงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ได้สำเร็จทันเวลาที่กำหนด					
2	ท่านให้ความเอาใจใส่ต่อการเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติการพยาบาลทุกครั้ง					
3	ท่านคิดว่า จะรับผิดชอบต่อผลที่เกิดจากการกระทำของตนเองทุกครั้ง					
4	ท่านเป็นคนตรงต่อเวลาในการปฏิบัติงาน					
5	ท่านปฏิบัติตามกฎระเบียบของวิทยาลัยพยาบาลอย่างเคร่งครัด					
6	ท่านให้ความสำคัญต่อผู้ป่วยและดูแลเอาใจใส่อย่างดี					

ข้อที่	ลักษณะความเป็นผู้นำ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
	ด้านมนุษยสัมพันธ์					
7	ท่านปฏิบัติต่อผู้ป่วยเป็นอย่างดีด้วยความเต็มใจ					
8	ท่านให้ความเป็นกันเองกับผู้ป่วยทุกครั้งที่ท่านได้ทำการพยาบาล					
9	ท่านให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยและผู้ร่วมงานโดยไม่หวังผลตอบแทน					
10	ท่านสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข					
11	ท่านเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางวิทยาลัยพยาบาลตำรวจจัดขึ้นทุกครั้ง					
12	ท่านเต็มใจช่วยเหลือเพื่อนทุกครั้งที่ได้รับคำร้องขอ					
	ด้านความสามารถในการตัดสินใจ					
13	ท่านได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการแนะนำผู้ป่วยทุกครั้ง					
14	ท่านคำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมาทุกครั้งก่อนตัดสินใจทำการใดๆเสมอ					
15	ท่านสามารถตัดสินใจเลือกแนวทางที่เกิดประโยชน์แก่ผู้รับบริการให้มากที่สุด					
16	ก่อนตัดสินใจทุกครั้งท่านจะพิจารณาทางเลือกหลายๆทางเสมอ					
17	ผลที่เกิดจากการตัดสินใจของท่านสามารถนำไปสู่การปฏิบัติงานได้					
18	ท่านได้มีการระดมความคิดจากทีมงานก่อนแล้วจึงนำมาหาข้อสรุปก่อนตัดสินใจทุกครั้ง					

ข้อที่	ลักษณะความเป็นผู้นำ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
19	ท่านได้นำความคิดใหม่ๆมาปรับประยุกต์ใช้ในการเรียน และฝึกปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม					
20	ท่านมีการปรับปรุงพัฒนาตนเองให้ทันต่อความก้าวหน้า ทางวิชาการเสมอ					
21	ท่านมักแสดงความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์					
22	ท่านยอมรับในสิ่งใหม่ๆที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติการ พยาบาลและการศึกษา					
23	ท่านเป็นผู้ชอบทดลองปฏิบัติในสิ่งที่คุณคิดว่าแปลกใหม่และ นำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนของท่าน					
24	ท่านนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าไปคิดริเริ่มหาวิธี การแก้ไขและปรับปรุงการเรียนและการปฏิบัติการพยาบาล					
	ด้านจริยธรรม					
25	ท่านปฏิบัติต่อผู้ป่วยหรือผู้มารับบริการด้วยอัธยาศัยไมตรี ที่ดีทุกครั้ง					
26	ทุกครั้งที่ท่านได้ปฏิบัติการพยาบาลท่านจะให้กำลังใจแก่ ผู้ป่วยเสมอ					
27	ท่านปฏิบัติต่อผู้ป่วยทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน					
28	ท่านให้ความเคารพต่อครูอาจารย์ตลอดจนนักศึกษาและ พยาบาลรุ่นพี่					
29	ท่านปฏิบัติตามกรอบจรรยาบรรณของอาชีพพยาบาลมา โดยตลอด					
30	ท่านเป็นผู้ที่รักษาความลับของผู้ป่วยโดยถือปฏิบัติอย่าง เคร่งครัด					

ตอนที่ 3 **ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ**

คำชี้แจง นอกเหนือจากปัจจัยตอนที่ 2 ที่ท่านได้แสดงความคิดเห็นไปรระบุปัจจัยอื่นๆ หรือ
ข้อเสนอแนะเพื่อยกระดับความเป็นผู้นำของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - นามสกุล ร้อยตำรวจเอกสุทัศน์ หาญโยธา

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2530 มัธยมศึกษาศึกษาตอนปลาย โรงเรียนภัทรญาณวิทยา จ.นครปฐม
 พ.ศ. 2537 พยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ
 พ.ศ. 2541 นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตำแหน่งงานปัจจุบัน

- พ.ศ.2551 สารวัตร(ทำหน้าที่นายตำรวจปฏิบัติราชการพิเศษ กองอำนวยการ
 รักษาความมั่นคงภายใน กองกำลังพล

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2537 ผู้ช่วยนายเวรผู้บังคับการ โรงพยาบาลตำรวจ
 พ.ศ. 2545 รองสารวัตรเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันนิติเวชวิทยา
 พ.ศ. 2550 รองสารวัตรงานอำนวยการวิทยาลัยพยาบาล

ชื่อ - นามสกุล นายสิทธิชัย หอมสนิท

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2544 มัธยมศึกษาศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมาบอำมฤตวิทยา จ.ชุมพร
 พ.ศ. 2548 บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ตำแหน่งงานปัจจุบัน

- พ.ศ. 2550 เจ้าหน้าที่ธุรการขายพันธมิตรและเจ้าหน้าที่ขายโครงการ
 บริษัทแกรนด์โฮมมาร์ท จำกัด

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2548 เจ้าหน้าที่ธุรการขายโซว์รูม บริษัทแกรนด์โฮมมาร์ท จำกัด